

ح . زبیری .

معلم الشریعہ

باسوب تاراتوچیسئی :

طوکیودا مطبعۃ اسلامیہ .

طوکیو .

۱۹۳۴ نجی ییل .

ح . زیدری .

معالم الشریعة

کسب، نکاح طلاق، بیع، یمین، نذر، هم وصیت کبی معاملاتک،
دائیر احکام شرعیہ ادلہ نقلیہ لہری ایلہ بیان ایتمشدور .

طو کیودا محلہ اسلامیہ متولیلہ رندن

اوقا ولایتی مینزله اویازی بایصار قریشینک (حاضر گی باشقردستان
جمهوریتی مینزله ک-انطونی) صابر افندی جمیلنک صدقہ واجبه سی ایلہ
باسلدی .

باسرب تاراتوچیسی :

طو کیودا مطبعہ اسلامیہ .

طو کیو .

۱۹۳۴ نجی یل .

بر ایکی سوز .

اوتکەن بل مفصل عام حال کتابی نەئٹ طوکیودا مطبعه اسلامیه ده
باسلوب چغووی ایله ابتدائی مکتب اسلامیه نك ۴ و ۵ نچی صنف لارندا
اوقوچی شاگردلار گه ایمان و عمل نك دلیل لهری برهن بلنووی اوچون
کیره کلمی بولغان دینی درسك کتاب حاضرلانگەن ایدی .

ایمان و عمل لهرنی دلیل لهری برهن بلگە نەدن سوئک شاگرد که معاملات
حقنەدە یعنی کسب و آنک نوعلاری ، تجارت ، صاؤو - آاؤو ، شرکت ،
اجاره ، ربا ، قرض حقنەدە هەم نکاح ، طلاق ، نذر ، یمین ، رهن و صیت
کبک اشلەر حقنەدە شریعت اسلامیه نك حکم لهرن بلو فرضدور .

شونک اوچون ۶ نچی صنف دە شاگردلار گه کونده لک اشنەدە حلال و
حرامنی آیروب بلدرو اوچون معلم الشریعه کتابی اوقوتلادور .

مفصل علم حال نی باسدروغ ، یاردام ایتوچی طوکیودا محله اسلامیه
متولیلە رندن صابر افندی جمیل اوشبو معلم الشریعه کتابن صدقه واجبه -
سی ایله باسدروب بیرونی اوز اوستنه آلدی و بو کتاب صابر افندی
جمیل نك صدقه واجبه سی ایله باساروب چقدی . ملتەز نك دین ساقلاوی
مشکل بر حالگه کیلگەن وقتدا یللار نك و کسبلار نك آورافینه قارامیچه
دینمزننی ساقلاو یولندا قیلغان یاردامی اوچون طوکیودا محله اسلامیه و
پاپونیدا طوروچی مسلمانلار اسمەندن صابر افندی جمیل گه صمیمی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على سيد الانبياء والمرسلين
وعلى آله واصحابه اجمعين .

(بعدذا) معلوم اولاً كه بو رساله بر مقدمه و اوج مقاله اوزرينه ترتيب
ايدابو باشايچه دورت كه آيرلمشدر، مقدمه جيدي فصل و بر تمميه ،
مقاله لر دخي متعدد فصل لارغه آيرلمقنه عبادات و معاملات دائر احكام
شرائع نك بونده بيان ايدلگانله رى رساله نك باشنده كورسه تلمش فهرستی
قدر اوامشدر .

مقدمه ده كسب و آگنا دائر احكام شرائع بيان ايديلور .

مقاله اولی ده نكاح و آگنا دائر احكام شرائع، مقاله نانيده ده طلاق و
باشقچه مفسدات النكاح بيان ايدابو ادله نقلیه لريله اثبات ايدلور .

مقاله نالته ده (مسائل شتی) یعنی تارقوا مسئله لر مخصوص فصل لارغه
آيريلوب بيان ايدلور .

ومن الله الهداية والتوفيق ا

مقدمه .

و آندان فصل اول كسب نك تبوشلی بر اش اولديغینی و آنك نوع -

لارینی بیان ايدر .

کسب طلب رزق معناسنده در آدم بالالارینک تر کملک قیلیمقی رزق و نفقه سینک کیلمه کی اوچون الوغ سبب لهردن اولوب بنده ناک ذمه سنده اولغان اشله نرسک برسیده شولدر؛ زیرا الله تعالی بو دنیانی عالم اسباب ایدوب خلق قیلمشدر یعنی هر نهرسه نی بر سبب ایله سببله نمش ایدوب . مثلا نباتاتنک اوسمه کی یاغ مور یاوق ایله یاغمرنک یاووی بلوط بولماق ایله سببله نمشدر و کذاک آدم بالالارینک و حیواناتنک تر کیلیکنده و رزق لارینک کیلووینه ده اوزله رینک شول یولده غنی اجتهاد لاری و کسبله ری سبب ایدلمشدر . بونک اوچوندر که (يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ مِنْ تَطِيبَاتِ مَا كَسَبْتُمْ) نظم جلیلی بیان بیورلمشدر . معناسی (ای ایمان کیتر گن بنده لهر نفقه له ندر کز اوز کسیدکنز ایله طابلقان پاک نهرسه لهر . دن) دیمه کدر . درست الله تعالی (توکل) ایله امر ایلامشدر لکن بو کسب نک فرضلقینه قارشى تو گلدر . زیرا تو کلمدن مراد هیچده کسب ایتماینچه هر دائم کشى قولنده غی غه کوز توشروب طمع در یاسینه چو - ب دنیانی سومیم بو دنیا عمرلک تو گل دیمه ک معناسی تو گلدر .

شونک اوچونده بیغمبر صلی الله علیه وسلم نه یتمش (ان الله تعالی ! بِبَعْضِ الصَّحِيحِ الْفَارِغِ) دیوب معناسی : (درستلکده الله تعالی

آچولانادر سلامت بولوب ده بوش یعنی اشمن و کسبسن یاتقان کسه گه

دیمه کدر. دخی احادیث قدسیله دن بری بویله در (عبدی حرك يدك انزل

عَلَيْكَ الرِّزْقَ) معناسی: ای بدم قام «بندهم» حرکتله ندر قولکنی بن

سیگنا رزق ایندر رمن) دیمه کدر. درست الله تعالی رزاق در بندسه سینه هیچ

بر کسبسن زده رزق و دوات بیروور گه قادر ایدوکنده هیچده شک و شبهه

یوقدر. لکن یوقاری ده بیان ایدلگانچه هر نهرسه بر سبب ایله یاراتل -

مشدور. مثلا بر کسه نك بالاسی بولوغه آنك خاتون آماقی سبب در ،

یوقسه الله تعالی خاتونسن زده آکا بالا بیروور گه قادر در. بر کسه الله

تعالی نك شوندا ی باند قدرتینه ایمان ایدوب ده خاتون آماقچه بالا امید

ایتسه و صوراب یورسه بزلهر اوک شول کسه نك عقلمه کیمچیلک کله -

گاندردیه حکم ایدر ایدک .

ایشته بندنه نك رزقی اوزننك کسبی ایله در بیو وجهله هر کسه گه کسب

فرضدر فرضلیقنه نقلی دلیلله (يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا مِن طَبِئَاتِ

مَا كَسَبْتُمْ) آیه جلیله سیله (عبدی حرك يدك انزل عَلَيْكَ الرِّزْقَ)

حدیث قدسیله ریدر .

دلیل عقلی بویله کیتراور: کشی هیچده کسب ایتمه س ایسه فقیر لک

و. محتاجی حالندەن باشی چقماوی لازم کپاور؟ بو صورتله یا کشی دەن
 نەم ایدر، یا که کشی مالینە تزغوب حسد اوغریق کبی گناه کبائر گە
 نەش قبیلە سینک و ملتداشلارینک ضررینە و آلاغە اذا و جفا قیلوغە
 نەم ایدر بو جملە کئندوسی دنیادە انواع خورلق و ذلتلەرە دوچار
 لایقانی کبی آخرتدە دخی الله تعالی نغو اینتمەسە انواع عذابلارە
 مئلا اولایقادر . بنأ علی هذا (الفقر سواد الوجه فی الدارين)
 بئارە جایله سی سوللانمشدر . (فقیرانک ایکی دنیادە یوز قارانی) دیمەك
 اولور .

یا که (من تواضع لسنی لاجل غناہ ذهب ثلثنا دینہ) حدیث
 ترفیقینک مضامنی : براو بیایفە بیایلیغی اوچون توبەنجیلک قیلسە
 دیننک اوچدەن ایکی اولوشینک زوالنە سبب اولور . بنأ علی ذلک (بو
 دن اولهجهك کبی آخرتنی، مک یل توراجاق کبی دنیانی قسایفرتماق
 تمل و کسب ایتمەك) هر کم اوچون تیوشلی اشلەردەندر .

الكسب اربعة انواع

یعنی کسب دورت نوعدر که آنلار: فرض، مستحب، مباح، حرام درلار.
 فرض بولغان کسب : اوزینە هم باشقەچه نفقەسی واجب بولغان کسبە -

لهرگه رزقلانورغه كفايه قیلور قدر، اگر بورچی بولسه بورچن اوتار قدر طلب ایتو فرضدر، ترك ایدوچی الوغ گناهلی اولوب تیوشلی جزاسینی کوره چه کدر؛ زیرا بو قدر کسب نساك فرضلی یسوغاریداغی دلیل له ایلله اثبات ایدلدیگی کبی، بو قدرده کسب ایلامزسه نی درجه حورلوقده قالاچاغی ده بیان ایدلمشدر .

مستحب بولغان کسب: ایدگو نیت ایله کفایت قدرندن آرتقاننی طلب ایتودر. مثلا اوزیمه کفایت قدرندن آرتغی ایله فقیر و محتاجلارغه یاردم ایتارم، مسجد و مدرسه لهر بنا قیلورم، ایدگو وقف لار قیلورم، دین و ملت یولینه صرف ایتارم، دیوب نیت ایدوب آرتق کوچ و غیرت ایله اولسه ده مال طلب ایدو مستحب اولوب ئه لله نی قدر نافله عبادتله رده ن افضل اولماقی مرویدر .

مباح بولغان کسب: حلال نعمتلهر ایله نعمتله نو حلال و کور کام کیوم - لهر کیبو و (الله) نك بیرد کینه شکرانه ایله یاخشی آطلارغه او طرو نیتی ایله مستحب قدرندن آرتغن طلب ایتو مباح اولوب دخی درسندر.

حرام بولغان کسب: ایدگو یوللارغه صرف ایدونی نیت قیلودان باشقه تيك ماللی کوبایتو ماقتانو و تکبرله نو اوچون مال طلب قیلور، بو ایسه مطلقا حرام اولوب الوغ جزا و آفت لهر کورو گه سببدر، (یمان بر

..فإنك قوشلغانلىقى اوچون) اما كسب اوزى امر مشروع و امر ممدوح در .
 اوشبو كورسه تلمش نواعلارغه مېنى اولاراق افنديمىز صلى الله عليه
 . سام دن شول حديث روايت قىلنمشدر: (من طاب الدنيا حالاً تعقفاً
 من المسئلة وسعيها على عياله وتعطفها على جاره لقي الله و وجهه
 القمرا ليلة البدر ومن طاب الدنيا مفاخرًا مكاثراً لقي الله و هو
 عليه غضبان) حديث شريفنىڭ حاصل معناسى بولادى : (بر كمشه
 اولان بولغان دنيانى طلب قىلسه كىيدىن صور اودان صاقلانوى، نفاقىسى
 واجب اولغان كمشه، رنى تربيە ايدوى، تيرا كورشيله، رنه شفقت قىلو نيتيله
 بو كمشه قيامتده الله تعالى گه يولقور اوزىنىڭ يوزى آينىڭ اون دورىنچى
 كىچىسى كىي نورلى بولغانى حالده، بر كمشه دنيانى طاب قىلسه مجرد
 ماتتائو و كوبايتو نيتيله بو كمشه قيامتده الله تعالى گه يولقور الله نىڭ آ كى
 آچولانغانى حالده) ديمه كدر .

مقدمه دن فصل ثانى

افضل اولان كسبلەر دخى بر كسب كه باشلاوچىغى شروعدىن قبل تدوشلى

شرطلارى بيانده

افضل اولان كسبله ردهن ايئك برنجيسى ده تجارت يعنى صاتو آلو ايتـ
 مه كدر. مونك حقتدا ادله نقليه له رده كوب در. عقلى دليل ايسه؟ تجارتـ
 كه آرتق اهميت بيروب اشكه، باشلاغان چيت قوم له ردهن برينى آلفه
 كيتروب تجارتسز ياتا تورغان بر قوم ايله چاغش دروب قاراسه شونده
 كورلگن ايكي آرادغى آبرمادر كه بو كذا هر كم مسلم اولور و
 اوشانور .

تجارت نك دنيا ده بوينه آرتقلفى اولغان كبي، ياخشى نيست هم ده
 صداقت ايله اولغانده يوم محشرده ده الوغ درجه له رگه ابرش درور كه الوغ
 بر سبب در بونك اوچوندر كه رسول اكرم افنديمى حضرت له زى: (التَّاجِرُ

الصَّدُوقُ الْأَمِينُ يَحْشُرُهُ مَعَ النَّبِيِّينَ وَالصَّادِقِينَ وَالشَّاهِدِينَ) ديه بيورمشـ

در .

حديث شريف نك حاصل معناسى بويله در . (سوداسنده توغرى و خيانتسز
 اوشانچاي اولغان سوداگر قيامت كوننده ييغمبر له ر، صديق لار و شهيد له ر
 ايله بر كه قوباريلور) ديمه كدر. بس بو وجه له بو قدر فضيلتلى و ثوابلى
 بر كسب نى قيلماق تيوشليدر . لكن (يا معشر التجاران البيع يحضره

السلغو والحلف فشو بوه بالصدقَة) حديث شريفى اوزره سوداغه

بنان سوزلەر خیانتة کبی حرام اشهر قاتشدرودان صاتلانو برنجی
شرطدر حدیث شریفنک حاصل معناسی بویله : (ای سوداگرلر گرور .
سی صاتو آلوغه فائدهسز سوزلەر ویمین لهر کرور بس سز آنسی صدقه
ایله قاتشدریکنز) دیمه کدر .

افضل اولان کببله ردهن ایکنچیسى زراعت یعنی ایگن ساچوب و
آغاچلار او طرطوب کسب اینمکدر، بوناک فضیلتی حقنده حدیث شریف
بویله در (ما من مسلم یغرس غرسا ویزرع زراعا فتسا کل منه طیر
او انسان او بهیمه الا کان له صدقة) حاصل معناسی بویله در :
(قایو بر مسلمان کشی آغاچ او طرطوب وایگن ایگوب حاصلدهن قوش
یا که آدم یا که حیوانات آشاسه اول کشیگه صدقه فضیلتی بولور)
دیمه کدر .

اوجنچیسى (؟) صناعت یعنی هر تورلی هنردر مثلا یازوچیلق ،
ساعتچیلک ، ماشیناچیلق ، آگوچیلک ، کاوشچیلک کبی اشله ردر ؟
بونداى اشلهر پیغمبرلره ده دخی اولمشدر . مثلا آدم علیه السلام ایکمهک
اشی اشیدر ایدی . نوح علیه السلام بالطا اوستاسی اولمش ، ابراهیم
علیه السلام سودا قیللمش ، ادريس علیه السلام تگوجی اولمش ، داود
علیه السلام تیمرچی اولمشدر .

بس بو و جهله تجارت، زراعت، صناعت ايک افضل کسبله ردهن اولوب
کم اولسه ده شونلاردان برسی ایله کسبله نوره الوخ اجرایی و نافله عبا.
دات قیلمشلاردان اولور .

هر کسب که شروع دهن قبل شول کسبکه دائر بولغان احکام شرعی
بلمهک برنجی شرطلاردندر زیرا بلمه گن کسه مفسد و حرام بولغان
اشله قاتشدروب و کسی حقلاری کرتوب بتون مالن بلجراق و حرامغه
آلماشدروب دنیاده و آخرته کوب تورلی آفت و ذلله رگه دوچار بولوی
احتمالدر .

مقدمه دهن فصل ثاٹ

تجارت و آنک شرطلارینی بیان

تجارت دیوب سودا قیلوغه ئیتواور یا لکڑ صائونیکنه (بیع) دیوب،
صائوب آلونی (شرا) دیوب، صائوچینک اوزن (بائع)، آلوچینی
(مشری) دیوب ئیتورلر. صائولمش مال (مبیع) دیوب، مبیع برابرینه
بیرلگن آلتون و کموش یا که بونلارنک تذکره لری اولان بیلیت لهر
ئمن دیوب آتالادر .

بیعده شرطلاری اوشبولارددر :

۱ نچی: عقد یعنی آلم بیردم قیشماق یا که قولدان تولفه بیع نی

قبیلوب قاراغانده آرالارنده نکاح صحیح حاصل اولماسدای ایکی قنز
قرنده شینی جمع حرام در .

۲ - الزیادة علی الاربع - یعنی دورت اوستینه ینه آرتدرو حرام در،
کمئی اولسه ده .

کفرا اولغانی

مؤمن ایله کتایدندن غیری خاتوندر. آنلاری نکاح صحیح اولماس.

یوغاریداغی آیه کریمه نك آخری اولان (وامهات نسا انکم وربائبکم

اللاتی فی حجورکم من نسا انکم اللاتی دخلتم بهن فان لم تكونو

دخلتم بهن فلا جناح علیکم وحلائل ابنائکم الذین من اصلابکم

وان تجمعوا بین الاختین الا ما قد سلف ان الله کان غفوراً رحیماً)

قول شریفله ایله شول کورسه تدیگمز کسه له رنك نکاحلاری حراملق -

لاری بیان ایدلمشدر .

ودخی :

اوزی ایله زنا قیلغان یا که شهوت ایله فرجن کورگن بر خاتو نذک

قزینی و آناسینی نکاح حرام اولور . اوشنداق بر خاتون بر ایسرنی

شهوت ایله طوتسه اول ایرنك آناسی هم اوغلی بو خاتونغه حرام اولور.

و بو شهوت ایله طوتماق سببلی اولغان حراملق یا گئشلق ایله طوتقان۔
 مدهه حاصل اولور مثلا بر خانون یوقو آراسنده یا گئش ایرینک اوغلینی
 شهوت ایله طوتسه ایرینه حرام بولوب آورلور، یا که ایر خاتوننی فرض
 قیلوب کیلیننی شهوت ایله طوتسه کیلیننی اوغلینه حرام اولور .

مقاله اولی دهن فصل ثاٹ

رضاع بیانده

رضاع لغتده صورماق در شریعتده مدت مخصوصده یعنی بالاغه ایکی
 یاش یارم اولمادیغی حالده بر خاتوننی بر کره گنه اولسه ده آنده حرمة
 رضاعیه و آنالق ثابت اولماقیدر؛ شول مدت اچنده بر بالا بر خاتوننک
 سوتن ایسه (یحرم من الرضاع ما یحرم من النسب) حدیث شریفنک
 مفهومچه نسبتا بولغان صورتده حرام اولچاق کسه لهر جمله سی حرام
 بولوب آورلور، برینک آخزینه نکاحی صحیح اولماس .

رضاع ایسه شریعة اسلامیه ده درست اولوب اسلامدن ثلک دخی عربلهر
 آراسنده شایع بولغان عادتله رده ندر. لکن کور کهم خلقلی خاتوننی
 اختیار قیلو آمو شایدر .

رضاعہ، دائرہ بر قدر مسائل

۱ - بر خاتون ایکی یش یارمدان کیم بر قز بیالانی یا کیشقنه بولاسده ایمزگن بولاسه شول قزنی اوسکندنه صو کره ایمزگن خاتوننک ابرینه نکاح درست تو گل (نی اوچون؟) اوشنداق شول خاتون شول قزنی اوزینک اوغاینه آلوب کیلون ایروی درست تو گل (نی اوچون؟) دخی شول خاتوننک انسینهده شول ایمزگن قزنی نکاحه نلاو درست تو گل (نی اوچون؟) بس معلم افندی بولنده شول طریقہ مسئلهله رکیتروب نی اوچون عدم جوازن شا کردله ردان نه پندروب آنلار - نئک ذهنله رینی اوتکارور !

ب - بر خاتون رضاع مدتنده اوزینک سوتینی صاوب طامغه قو - شوب آشاتسه امام اعظم قاشنده حرمة رضاعیه ثابت بولماس .

ج - اگرده رضاع مدتنده سوتنی صیوق نه رسه که قوشوب بی رسه غلبه اعتبار قیلنور سوت غالب بولاسه حرمة رضاعیه ثابت بولور، غالب بولماسه حرمة رضاعیه ثابت بولماس .

د - اگرده رضاع مدتنده بر بالاغہ ایکی خاتوننک سوتینی قوشوب اچرتلسه امام اعظم ایله امام ابو یوسف قاشنده قایسی خاتوننک سوتی غالب بولاسه تحریم اول خاتون سوتینه متعلق بولور، اما امام محمد

قاشنده هەر ایکیسینک سوتینه تحریم متعلق اولور . بکر قز ایمرسهده
حرمة رضاعیه ثابت بولادر .

مقاله اولی دهن فصل رابع

نکاحنک شرطلارینی بیان ایدر

نکاحلاری بر برینه درست بولماغانلار (محرم) دیوب نکاحلاری
درست بولغانلار (نا محرم) دیوب آنالادر، ایندی نکاحلاری درست
اولان کسهلرنک آرالارنده نکاح حاصل اولماقی و درستلگی اوچون
بیش شرطی باردی که آنلار: عَقْد، حَضُور شَاهِدِیْن، رِضَا طَرْفِیْن، مَهْر،
کِفَايَاتِ دَر . شول بیش شرطنی برهم برهم بیان ایدلم :

عقد :

ایجاب و قبول ایله یعنی کیاو و قزنک یا که و کیل ارفنک آلدن بیدرم
قیلماقلاری ایله تاپولا طورخان اشدر، مَاعَانِدِیْن یعنی عقد قیلشوجیلارنک
اَوْنِگِیْسِیْنِک سوزی ایجاب ایکنچسینک سوزی قبول دیوب آنالادر .
بو ایجاب قبول لفظلارینک هەر ایکیسی اوتسکن زمانغه دلالت قیلا
طورخان سوزلردن بولورغ، کیرهک، یا ایسه برسی اوتسکن زمانغه دلالت

قیلا طورغان ایکنجیسی امر لفظلارندن بولسه ده عقد بولور. مثاللهری:
 بن سینک قز گنی جفتله ندم دیگه نده قز-نک آتاسی بن سینکا قز منی
 جفتله ندردم دیسه، یا که برسی بکا قز گنی جفتله ندر دیگه نده قز آتاسی
 جفتله ندردم دیوب جواب بیرسه ایجاب قبول تمام بولادر. اما قز گنی
 بکا جفتله ندر رسک دیگه نده قز آتاسی جفتله ندر من دیوب جواب
 بیرسه ده عقد بولمیدر زیرا بونلار اوتکه ن زمانه دلالت قیلا طورغان
 سوزلرده ن تو گلدر .

نکاح عقدنده ایجاب قبول لفظلارینه: ^{۵۵}تزوج، هدیه، خاتونلق، نکاح،
 جفتلیک کبی سوزلرده ن قایسی استعمال قیلنسه ده درست بولادر .
 مثالله رینی کورسه تکز !

کیاو ایله کیلن مجاس عقدده هر ایکیسی حاضر بولسه لار اشارت
 برله تعیین ایدلسه ده عقد درست بولور، اگرده آنلار حاضر بولما اینچه
 وکیل و ولیده ریگنه اولورسه اول وقت هر ایکی سینک اسمله ریله بلدرمه ک
 اگرده اسمله ری ایله ده بلنمه سدا ی اولسه آتا و بابالارینی ذکر ایله
 بلدرمه ک لازم اولور .

صورة عقد: مثلا کریم آغاسن اوز گنک قزک زیتونه نی ایلملی صوم
 مهر برابرینه عبدالله عبدالرحمن اوغلینه حلال خاتونلقه و کالة و ولایة

قبول قیلوب بیدرد کئی؟ سن کم عبدالرحمن آغا اوز کئیک اوغلاک
 عبداللهغه کریم قزی زیتونهنی ایملی صوم مهر برابرینه حلال خاتونلقنه
 وکاللة و ولایة قبول قیلوب آلد کئی؟ دیگه نده هر ایکسی بیدردم ،
 آدم دیسه لهر عقد هم نکاح تمام بولور. (اگر باشقه شرطلاری ده
 تابولمان بولسه) خطبه شرط ایمازاکن عقدنک خطبه صو کئنده اولماقی
 سنت هم ادبکه غایت موافق بر اشدرد .

حضور شاهدین :

یعنی ایک ای شاهدنک، یا که بر ابر ایکی خاتون شاهدلارنک
 مجلس عقدده حاضر بولوب ایجاب هم قبول لفظلارینی بر بولی ایشه -
 مه کلاری شرطدر. آیرم آیرم شاهدلار حضورنده عقد اجرا قیلسه لار
 درست بولماس. دخی شاهدلارنک عاقل ، بالغ ، حر بولماتلاری ده
 شرطدر .

رضاً طرفین :

یعنی نکاح ایده طورغان یگت ایاه قزنیک شول نکاحنه راضی
 بولماتلاری شرطدر، اگر بر طرفنه راضی بولماسه ده نکاح درست
 بولماس. یگتنی زوج، آنی زوجہ دیوب تعبیر ایدهمز .

زوجه‌نك رضالغنى استينذان يعنى نكاحه اذن صور او ايله بلنور .
 اكرده زوجه‌نك اولگى نكاحى بولسه هم اذن صور اوچى آتاسى يا كه
 آتاسى قوشقان كمسه اولسه اذن صورغان وقتده قزدهن انكار علامتى
 كورنمسه شول كهف ايه در، رضالقينى آچق بلدرمه سه ده رضالقندان صانا .
 اور . اما آتاسندان باشقه و اى و و كىلى اذن طلب قىلسه اول وقت
 صراحة رضالغنى شرطدر. دخى زوجه اولده بر نكاح كورگن بولسه
 صريح اذن ندهن باشقه نكاح تمام بولماس، اذن صور اوچى كم گنه
 بولسه ده. هكذا زوج رضالقیده .

نكاح فضولى:

اكرده بر طرفنك خبر ندهن باشقه نكاح ايدسه، نكاح فضولى
 نامنده اولوب درست در. لکن بونده حكم شولدر كه بلمى قالغانى نكاح
 خبر يعنى ايشكه ندهن سو كره رضالق بى رسه نكاح درست و شرعى
 بولوب كينهر اكرده رضالق بى رسه نكاح ويران بولور. نكاح وقتنده
 خبردار اولو طور بده رضالغنى معلوم بولماسه سو كره راضى بولسه ده
 نكاحى نكاح ندهن صانا لماس .

مهر .

(فَمَا اسْتَمْتَعْتُمْ بِهِ مِنْهُنَّ فَآتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ فَرِيضَةً)

آیه کریمه سینک دلالتینه بنا نکاحنک مهر برابرنده اولماقی واجبدر .
اقل مهر اون درهم در که شوندهن کیم که رضالانسه لارده اون درهم
بیرمهک لازم بولور . اگرده اون درهم دهن آرتیق مهر آتالغان بولسهنی
قدر بولسهده ایرنک تولامکی لازم اولور .

آتالغان مهرنی وقت نکاحده بیرمهک لازم بولور ، اگرده بر قدرینی
وقت نکاحده بیروب بر قدریسینی صوگرده قالدرسه لار رضالتلاری ایله
بولغانده بوده شرعاً درست بولادر . نکاح وقتنده بیرلگهنی (مهر
معجل) قالغانی (مهر مؤجل) ناملارنده بولورلار .

مهر معجل نی آلتانچه خاتون اوزینی ایرینه تابشرماسقه اختیاری
باردر . اما مهر مؤجل نی ایسه نکاح باقی اولغانده زوج تسلیم ایتور ،
طورسهده گناهلای بولماس ، زیرا آتک تسلیم وقتی خاوت صحیحدهن
صوگره طلاق ایله یا که خاوت صحیحدهن قبل اولسهده زوجین دن
برسینک وفات بولوی ایله نکاح کیسلگن صورتدهدر .

بوکا دائر بر قدر مسائل :

۱ - مسئله : اگرده برده مهر سویلامینچه نکاح قیلغان

بوده شرعاً درست در، زیرا بو وقت مهر مثل پیرمهك لازم بو اور. مهر مثل قزاقك بر طوغمه لارینه قاراب پیر اور. اگرده بر طوغمه لاری بواماسه آتاسینك قز قرنده شله ریسنك مهرینه قاراب پیر اور، آتاسینك مهرینه قارالماس .

ب - مسئله: ایر مهر مسمانی یعنی آتالغان مهرنك بارچاسینی خاتونقه طابشروی یعنی آنده خاتوننك حقی ثابت بولادر، آرالارنده خلوت صحیحه بولغاندان سو گره طلاق ایدلگن صورتده یا ایسه خلوت صحیحه بواماسه ده زوجین دن برسی وفات ایتسکن تقدیرده .

ج - مسئله: بر قزغ، یوز سوم مهر آتالغان بولسه نکاح دن سو گره خلوت صحیحه دن الك ایر بونی طلاق قیلسه آتالغان مهرنك یارتیسی بولغان ایللی سومنیگنه بیرو (۲)

د - مسئله: هیچده مهر آتالمی نکاح ایدلگن بر خاتونسی ایری خلوت صحیحه دن قبل طلاق قیلسه بو خاتونقه مئه یعنی بر قات کیوم

(۲) وَأَنْ طَلَّقْتُمُوهُنَّ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَمْسُوهُنَّ وَقَدْ فَرَضْتُمْ لَهُنَّ

فَرِيضَةً فَنُدْضِفْ مَا فَرَضْتُمْ. الخ - سرره بقره ۲۳۶ آیتك مرجعی .

بیز مکیلیگی لازم بو اور. خاتوننک درجه سینه قاراب کولمک یا اولاق باش
بور کانچیگی کبی نهرسه لهر بیر اور (۲)

خلوت صحیحجه شولدرکه: حساء یا ایسه شرعاً یا ایسه طبعاً وطی -
دهن مانع بر نهرسه بولمادیقی حالده خاتون ایله ایرنک اولاقده بولماق -
لاری و کورشمه کله ریدر. مثلاً: وطی دهن مانع نهرسه لهر آورو، رمضان
روزه سی یا ایسه برسینک احرام لی اولماقی یا ایسه خاتوننک حیض ونفاس
کوره طورغان وقتی اولماقی در. بس شوندا ی سببله ردهن برسی اولغانده
خاتون ایله ایرنک کورشوی صحیح بولغان خلوت دهن صائالما س .

کفائت .

یعنی ایرنک خاتوننه کفو اولماقی شرطدر. بناً علی هذا بر خاتون
اوزینه کفو بولماغان بر ایرگه بارسه ولی ایرنک بو خاتوننی آیروب
آلولاری ممکندر. اما کفائت ایر جانبدن بولما تدر. خاتون جانبدن
معتبر تو گلدر .

عربلهر نسل ونسبده کفو اولوب اولمادیغن اعتبارغه آلالار، اما

(۲) لا جناح علیکم ان طلقتم النساء ما لم تمسوهن او تفرضا
لهن فريضة ومتهوهن . الخ - سورة بقره ۲۳۷ آیتنک موجبی .

عجمله ایسه اسلامده آزادلقده دیانتده بایاقده هنرده ایرنك خاتونده
 نه کفو اولوب اولمادیقن اعتبارغه آلالار . بو وجهله اوزیگنه مسلمان
 بولغان بر ایر اوزیده آتاسیده مسلمان بولغان بر خاتونغه کفو تو گلدر
 یا ایسه اوزیده آتاسیده مسلمان بر ایر اوزی آتاسی هم باباسی یعنی
 آتاسینك آتاسی مسلمان بولغان خاتونغه کفو اولماس . اما اوزی هم
 آتاسی دخی آتاسینك آتاسی مسلمان بولغان بر ایر کوب آتالاری
 مسلمان بولغان خاتونغه کفودر . آزادلقده دخی شول روشچیه یورتلمور .
 دیانتده کفائت شرط اولدیقینه بنا فاسق بر ایر صالحه بولغان قرغه
 کفو تو گلدر ، بایلقده دخی کفوانك کیره کایگنه بنا مهر معجل و
 نفقنی مالک بولماغان ایر بای خاتونغه کفو تو گلدر ؛ اما مهر معجل و
 نفقنی مالک بولسه بای خاتونغهده کفو بولور .

هنرده کفائت شرط ایدی بنا علی هذا تیری ایله وچی یا ایسه چیدلمك
 بویا وچی بر ایر اینك مفازه سی طوتقوچی یا که اصل تاشلار ایله سود ،
 قیوا وچی بر خاتونغه کفو تو گلدر .

بس شول کورسه تدیگمز بیش شرط تابولماغانده بعض قولده نکاح
 درست بولماس .

مقاله اولی دهن فصل خامس

نکاحنک آداب و خاتلارنی بییان ایدر

(مَنْ نَكَحَ السَّمْرَةَ لِمَالِهَا وَجَمَالَهَا حَرِمَ مَالِهَا وَجَمَالَهَا وَمَنْ نَكَحَهَا

لِدِينِهَا رَزَقَهُ اللَّهُ تَعَالَى مَالِهَا وَجَمَالَهَا) حدیث شریفنت مفهومی اوزره مالی

کوب بولغان اوزی چیبهر بولغان خاتوننی عنه صایلاویان یتر دیانتی و

انصافی اولغان هم نسب جهتندن شریف بولغان خاتوننی اختیار قیلماق-

در؛ حدیثنک حاصل مناسی بولور: (بر کسه خاتوننی مالی و جهالی

اوچونگنه نکاحلارنسه مائندان و جهلندن محروم تالور و بر کسه

خاتوننی دیانتی اوچون نکاحلارنسه الله تعالی اول کش یگه خاتونینک

مالینی و جمالینی ایرشدرور) دیه کدر.

الوغلار نهبتکهنله خاتون ایردن دورت اورنده کیم بولسون ودورت

اورنده ایرندن آرتق و اوستون بولسون دیوب . ۱-یه شده، ۲-بویده ،

۳-نسبده، ۴-مالده خاتون ایرندن کیم بولسون . ۱ - کورکاملکده ،

۲-ادبده، ۳-خلقهده، ۴-تفوالقده خاتون ایرندن آرتق بولسون!

آرتق اوزون پاک. آرتق تبهنهک خاتوننی اختیار قیلماق، ادبسز وفاحشه

خاتوننی اختیار قیلماق ، یش اولا ترروب قارچقنی ، یایسه قبارت اولا

توروب ياش بر قزنى اختيار قىلماق، غيبت سويلمه، چى و كوب كولوچى
 خاتوننى اختيار قىلماق نىكاھنىڭ آدابىدىن خارچ اشلهردىر.
 باكره قز آتماق، آلو نىتى ايله نىكاھىدىن اول قزنى قاراماق و كور -
 مەك، مەرنى آرتق قىلمە زىسزاق، كىلن و قودالار قوطلاب رياسز ھىدىلەر
 بىرشمەك، نىكاھنى اشكارە قىلماق، و جەمە كونى كىبى مبارك كونسىلەردە
 قىلماق، طوى ايدوب قرداش قىبىلەنى طعاملاندىرماق، نفاخر و اسرافدان
 باشقە طوى مەجلىسلىرى ياساماق نىكاھنىڭ آداب و ھىقلارنىداندۇر.

مقالهٔ اولی دهن فصل سادس

نكاح سببلى زوجين آراسىندە ثابت بولغان اشلىرىنى بيان ايدىر

زوجنىڭ زوجه اوزرىندە بولغان ھىقلارى.

خاتون ايرىنىڭ ھەر يىدورغىن طىكلار، ايرىنىڭ رىختىنىدەن باشقە بىر
 اشىدە قىلماس، اذىسز خانەسىندەن چىقوب يورمەس، و ھەم اوز خانەسىدە
 ايرىنىڭ اذىندەن باشقە قوناق كرىمەس و آنلارە يەنى كىلگەن قوناقلارغە
 ايرىنىڭ رىختىنىدەن باشقە، طعام بىرمەس گرچە اوزىنىڭ قرداشلىرى بولسە.
 دە، (مگر آنا آناسىنى ھفتەدە بىر كره باشقە محرم قرداشلىرىنى يىلدا
 بىر كره ايرىنىڭ رىختىنىدەن باشقە خانەسىدە كرىمە كى جائز دىمىشلەر)

اوز بلاسينى هم ايرنك بالاسينى و باشقاچه ايرنك ياتالارينى الوغلاڭار ، ايرنك مالندان رخصتتدن باشقا صدقهده بيرمهس، زوجينه تيوشلى خدمت- لهرنى ، و عرفده خاتونلار ايشل تورغان خانة اچماسگى ايشلارنى ايشلر (آش پشور، خاننى چيوشدور، كيوم يور، ياماو، تگو كبي ايشلردر) .

خاتوننڭ اير اوزونده بولغان حقلارى :

اير خاتونينى اوزايرينه موافق درجهده نفقلا اندرور هم كيواندردور ، ياتماق ، تورماق و نهرسه لهرنى قويماق اوچون مخصوص ادرنالارينى حاضرلر، اسراف بولماسداي تدرده سارائلق قيلماس، برده عيبي اولما- ديفى حالده اورشماس و قيلماس، شرع شريف كه مخالف ايشلرينه اصلا راضى بولماس، شرع غه مخالف ايشلرى كورنمه ديككى حالده برده يور- دهن خاتونينه بهيله نوب آنى رنجتمهس، خاتونى اوزينه ضرور مسئله لهرنى بلمهس ايسه آنلارى اوگره تور و باندردور، خانه طشندده بولغان ايشلارنى جمله سن اير اوزى ايشلر ، اكرده خاتون يش بالاسينى ايمزه آلماسا اير آنى كوچلر، قوشماس، بلكه باي اولسه ايمزوچى خاتون ياتلار ، خاتون اوزى رضائى كورسه تمه گنده اير اوزينك قورداشلا ريشنى همم ايكنچى خاتونندان بولغان بالاسينى آنك ياننده و بولمه سنده ط- و تماس . بس زوج ايله زوجة آراسنده شرانك كبي حقلاڭار باردركه جمله سينه

رعایه لازم اولور.

مقاله اولی دهن فصل سابع

قسم - یعنی خاتونلار آراسیندی تیگزلهمهك بیاننده

پیغمبریمز علیه السلام زماندا عربلار بیک کوب خاتون آلا تورغان بولغانلار . شولارنی طوقدانو اوچون خاتون آلونسی دورتکه قالدروغه قوشلغان هم آلارنک آراسن تیگزلهب طوتا آلاماغاندا بر گنه خاتون بران طورورغه قوشلغان . قرآنده (فَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تَعْدِلُوا فَوَاحِدَةً) دیوب بیورادور . مناسی : اگرده آلالارینی تیگزلهودان قورقسا کز برنیگنه آلکز دیمه کدور . بس ضرورت اقتضاسیله برددن زیاده خاتون آلنسهده آلالارن تیگزلاوده اصلا قصوراق قیلورغه یارامی در تا کم (مَنْ كَانَتْ لَهُ أَمْرَاتَانِ وَمَالَ إِلَى أَحَدِهِمَا فِي الْقِسْمِ جَاءَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَشَقَهُ مَائِلٌ) حدیث شریفنک مفادنیچه قیامت کوننده بر یاقغه چالش یورلماسن! معنای حدیث بویله در: (بر کشینک ایکی خاتونی بواسه تیگزلاوده بونلاردهن برسینه میل قیاسه (آوشسه) بو کشی قیامت کوننده، الله تعالی حضورینه بر یاغی آوشقان حالده یعنی چالش بواوب کیلور) دیمه کدر.

ایندی زردن آرق خاتونلاری اولغان کسه که تیوشای بولادر: هر قابوسن بردی انقه لاندیرهک و بردی کیندرمهک و هر قابوسینه مخصوص خانه یا که طایح بولمه حاضرهمک کیچ بالارینه یاتونی نوبت ایله قیلماق. سفر که آلوب چغوده دخی نوبت لازم اولماسه، یعنی استاگن خاتون آلوب کیتو جائز بولسده ارغه صالدرماق طاغن اولی و اوفقدر. لکن بو درجه تیگزه گن کسه هر سیراک بولادر. شونک اوچون قرآن الکریم نیک (فَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تَعْدِلُوا فَوَاحِدَةً) نظام جلیله اطاعت قیلوب بر خاتون برهن گنه طورورغه اجتهاد قیلورغه تیشلیدر.

مقالهٔ ثانیه طلاق بیاننده در

بو دخی جیدی فصلنی متضمن در .

فصل اول

طلاق نیک نه اولدیفینی و شریعت مطهرهٔ اسلامیه نه اوچون آکا

رخصت باراسیفینی بیان

طلاق لغتده کینارو مناسنده در، شریعتده ایسه (رَفَعَ قَيْدَ النِّكَاحِ فِي

الْحَالِ أَوْ الْمَالِ بِلَفْظٍ مَّخْصُومٍ) عباره سیله تعریف ایدوله در. معناسی :

(نکاح باغنی کو ترمہ کدر کہ حاضر یا یہ کیلا چکده خاص بولغان سوزلہر
ایلان) دیمهك اولور.

ضرورت شرعیہ بولغاندا مثلا زوجین آراسنده محبت بولما اینچه
حرامنه و گناهنه چومو احتمالا لاری اولغانده، یا خود خاتون فاحشه بواوب
کیتوب آیرلماغان صورتده ایرنک آندان کوب تورلی ضررلار کورمهك
خوفی اولغانده طلاق درست و مباح معامله ایرنک برسیدر. لکن ضرورت
شرعیہ بولما اینچه مطاق اوصاللق و ختسزلق ایله طلاق قیلو فنا و مکروه

هم انسانیت دائره سندن خارج اشلار دهن در بنا علی هذا (ایضاً
الحلال الی الله الطلاق) هم (تزوجوا ولا تطقوا فان الطلاق یهتن منه
العرش) دخی (ایما امرآه سالت زوجها طلاقاً من غیر باس فحرام علیها

رایحه الجنه) حدیث شریفلاری درایت ایدلمشدور. حاصل مننالاری
بو یله در: برنچی حدیثنک (شرعاً مباح اشلر نك الله تعالی قارشنده خوش
کورنمه گه نرا کی طلاق در) دیمهك اولور.

ایکنچی حدیثنک: (نکاح لانگوز، لکن طلاق قیلما کوز. زیرا طلاق
سبیلی عرش تترار) دیمهك اولور.

اوچنچی حدیثنک: (ضرورة شرعیه دهن باشقه ایرندن طلاق صوراً

غان خاتونغه جنت نك ایسی حرام بولور) دیمهك مهاله رنده در .

عذر شرعی نك و بولوندا طلاقغه رخصت بیراوده بیک کوب تورلی
 مصلحت لهر باردور. مثلا زوجین آراسنده محبت بولماغان صورتده اگر
 طلاق ایدو ممکن اولماسه بو ایکی مخالف قلبلر نیچك بر برسینه
 ایاله شوب طورسونلار البه بونلار ایکیسی ایکی طرفغه آیروب کیتسه -
 چه کده تورلی فسق و فحش عمللهرده اولاچاقلار و بسواش دخی کوب
 اولاچاغندان بونلاردان توغان بالالار نك حسابی کوب اولاجاق اما
 حقیقی آنالار نك حسابینه کیم چهاچاق؟ بناً علی هذا بو کبی بالالار نی
 اوسترمهك اوچون بر تربیه خانه نك صالناماقی لازم اولوب وشونده نی قدر
 مسلمان بالالاری ولدزنا اولوب یاتاچاق حمد اولسونکه مسلمانلار
 آراسنده بوندای اشلر و بوندای خانه وبالالار یوقدر و بولما یاچا قدر .
 زیرا مسلمانلارغه عذر شرعی وقوعنده بار خاتوننی طلاق قیلورغه یا خود
 ایکنچی نی آاورغه رخصت اولدینی سویا دیگمز کبی مدھش حاللهری
 قابلاماقدور .

شریعت قوشقاچچه سنت روشنچه طلاق قیلغانده عذر ایله اولورسه

ایر گناهلی توگلدور .

مقالهٔ ثانیه‌دهن فصل ثانی

طلاق نك نوعلارینی بیان‌دهدر

طلاق اوج نوعدرکه ههر نوعنك اوزینه مخصوص احکام شرعیسی باردر . آنلار : طلاق رجعی، طلاق باین خفیف، طلاق باین غلیظدر . ایمدی شونلاری برام برام بیان ایده‌ام .

طلاق رجعی:

یعنی یا گادان عقد و تجدیددهن باشقه ایرنك خاتونغه قایتوی ممکن اولمان طلاقدر . طلاق لفظینه باشقه سوز وصفت قوشما اینچه‌غنه نه یئلسه هم آندان غیر سوز نه یئلمه‌سه شول طلاق (طلاق رجعی) بولور . مثلا (سن بندهن طلاق ، بن سنی طلاق قیلدم ، بدن سن طلاق بولدك) دیسه بر طلاق واقع بولور . کیرهك طلاقنی نیت قیلغان بولسون کیرهك قیلماغ‌انده بولسون ، ایکی یا اوج افضلالرینی قوشماسه گرچه بردهن آرتقنی نیت قیلغان بولسا ده همان بر طلاق واقع بولور . اگرده خاتونینه بن سندن طلاق دیسه اول وقت طلاق واقع بولماس .

طلاق رجعی نك حکمی :

طلاق رجعی نك وقوعی دورت شرط اوزرهدر برسی گنه تابلماسه ده

طلاق رجعی بولمیدر. آنلار: برنجی صریح طلاق لفظی ایله بولسون هم آکئا باشقه صفت آرتدراماسون، ایکنجی: طلاق اوچدن کیم بولورغه تیوش، اوچنچی: طلاق مال برابرنده بولماسقه تیوش، دورنچی: خاتون وطی قیلنغان بولورغه کیرهك قبل الوطی اولماسون.

بس شول شرطلارغه طوغری کیلوب طلاق رجعی برله طلاق قیلنغان خاتون عدتی طولغانچه همان ایرینك نکاحنده بولور. ایرینه کورنمه گی هم آنك کو کلمی توشسون دیوب زینتانهمه گی واوزن ماتور کورسه تور. که طرشماتی عدتی اچنده درست بولور، وشو کئا اجتهاد ایدر. اگرده عدت اچنده زوجی رجوع قیلسه درستدر. اولگیچه خاتونی بولوب ئه ورلور. یا گادان عقد وشاهدلارغه احتیاج توشمسه، اما شاهد اقامت ایداورسه مستحب عملاردهن اولوب کیتەر.

رجوع طریقی: عدت اچنده ایر خاتونینه بن سنی کیروون خاون- لفته آلدیم، یا که بن سنی طلاق قیلودان قایتدم دیسه، یا یسه شهوت ایله طوتسه یا که اوبسه رجوع قیلدم دیسه سه ده رجوعدهن سانالور، یا که طلاق ایدمیش خاتون عدت اچنده ایرن شهوت ایله طوتسه ایری آچولانه سه همان رجوع بولور گرچه رجوع قیلدیغینی خاتونینه بلدرمه سه ده. لکن بلدرمهك افضلدر. اگر ایر رجوع قیلدم دیگه نده خاتون عدتم ط- واندی

ایندی دیسه طولارلق وقت اوتکهکن بواسه خاتون سوزی اعتبارغه آنور رجوع بولماس، اگر عدت طولارلق وقت اوتمه گهن بواسه رجوعی درست بولور.

طلاق باین خفیف.

طلاق لفظینه بر صفت قوشوب نهیتکهنده واقع بولدر، مثلاً (سن بندهن قاطی طلاق، زور طلاق، یمان طلاق، قرانغی طلاق، اوزون طلاق) کبی سوزلهرنی نهیتکهنده اوج طلاق بولونی نیت ایتمهسه بر طلاق باین واقع بولور. یایسه طلاق نیتی ایله: (سن بگا حرام یایسه بن سکا حرام) دیسه دخی طلاق اراده سیله (بار کیت، سن بندهن آیرلدنک، بار آنالار که قایت!) دیسه همان طلاق باین واقع بولور. خاتوننک رضالقی ایله مال برابرنده طلاق قیلسه همان باین واقع بولور بونی خلع دیورلر، بیانی آئنده کیله چهک.

طلاق باین نک حکمی.

طلاق باین برله طلاق قیلغان ایر خاتونینه نکاحسز رجوع قیلا آا. ماس، اگر خاتوننک رضالقی ایله بولسه نکاح ایله رجوعی درست بولور عدت اچنده بولسه ده. ودخی باین ایله طلاق قیلغان خاتوننک عدت اچنده

زینتلەنمە گى ھەم ايرينه كورنمە گى حرام در.

طلاق باين غليظ.

خاتوننى اوج طلاق ايله طلاق قيلودر ، يا كە عمر نده قيلغان طلاقلارى اوجكە جيواوب خاتونينك اوج طلاق ايله طلاق بولويدر. بو صورته خاتون ايرينه حرمة منظره ايله حرام بولور ، نكاح ايله ده اير خاتونينه رجوع قىلا آلماس. مگر تحليل ايله رجوعسى ممكن در.

تحليل صورتى: عدتى طولغاندان سوڭ خاتون ايكنچى اير گە نكاح لانوب اول اير ايله خاوت وجماع بولمىغاندان سوڭره بر بر سبب ايله اول ايرده بونى طلاق قىلسه آندان سوڭره توشماي بولغان عدتى طولسه اولگى ايرينه نكاحى درست بولور والا درست بولماس. اما ايكنچى اير نكاحلانماچ بو خاتوننى جماع قىلماي طلاق قىلسه بو خاتونك اولگى ايرينه نكاحى همان حرام بولور.

مقاله ثابته ددن فصل ثابث

طلاقك اهلى و واقع بولا طورغان سوزلەر بىئانده

طلاق ايدوچى عاقل بولماق ، ديوانه ايله صبى نك خاتونلارى بولوب گرچه طلاق قىلسه لارده طلاقلارى واقع بولماس ، بوتلارچى كىسه يوقى

حالىدە تالاق قىياسە واقع بولماس. اما ايسرك كەمسەنك تالاقى ھەم كوچلە،
نوب قىلدرلغان ياكە اويناب قىلنغان تالاقلار واقع بولور.

ودخى بر كەمسە بتون گەودە گە ئەيتلە طورغان سوزلەر گە تالاقنى
يالغاب خاتونينە ئەيتسە ھەمان تالاق واقع بولور. مثالا : (مەزىنك، باشك،
جانك، تەنك، گەودەك، يوزك) تالاق ديسە واقع بولور. دخى (يارتك،
اوجدەن برك يايسە دورتەدن برك) تالاق ديسە ھەمان واقع بولور. اما
(قولك، آياغك، آرقاڭ، قورصاغك) تالاق ديسە واقع بولماس. اگر
خاتونينە (سن يارتى تالاق يايسە چىرك تالاق) ديسە ھەمان بر تالاق واقع
بولور.

مقاله ثانیہ دەن فصل رابع.

تعليق تالاق بىئانندە

(تعليق تالاق) تالاقنى بر نەرسە گە باغلاماق ديمە كدر. ايسمدى بر
كەمسە خاتونينك تالاقىنى بر شى گە باغلاسه شول شى پيدا بولغاندە
تالاق واقع بولور؛ مثالا: (سن شول يورطقە كرسەك تالاق) ديوب خاتونينە
ئەيتسە خاتون مذكور يورطقە كرسە تالاق بولور.

بو فصل غه متعلق بر قدر مسائل .

۱ - مسئله: ایر خاتونینه نهیتسه (سن شول کیومنی کیسهك طلاق) دیوب یایسه (بن کیبتمه کرسه م سن طلاق) دیسه خاتون بر مرتبه شول کیومنی کیسه یا که ایر بر مرتبه شول کیبتمه کرسه بر طلاق واقع بولور. سو گره شول اشلهرنی قیاسه لارده طلاق واقع بولماس .

۲ - مسئله: (سن آغلار کذا هر بارغان صاین طلاق) دیسه یا که (بن هر فلان کسه یورطینه کر گنم صاین سن طلاق) دیسه اوچکه قدر هر بارماقنده و کر مه کنده بر هر طلاق واقع بولور سو گره خاتون باین غلیظ ایله طلاق قیلنور. سو گره تحلیل ایله آغانی تقدیرده گرچه شول اشلهرنی یا گادان قیاسه لارده طلاق واقع بولماس .

۳ - مسئله: خاتونینه (حیض کورسهك سن طلاق) دیسه خاتون حیض کوردم دیوب جواب بیرسه طلاق واقع بولور.

۴ - مسئله: اگر (سن حیض کورسهك اوز گده هم ایکنچی خاتون - نمده طلاق) دیسه بو خاتون اوزی طلاق بولور. اما ایکنچسی خاتونسی طلاق بولماس .

۵ - مسئله: ایر خاتونینه نهیتسه (سن تا گده کر گهچ طلاق) دیوب تاك بلنگهچ ده خاتونی طلاق بولور. یایسه نهیتسه (سن یورطده طلاق)

دیوب جمیع یورطہ خاتونی طلاق بو اور ، یایسہ (سن شہردہ طلاق)
دیسہ ہر بر شہردہ خاتونی طلاق بو اور .

۶ - مسئلہ: (فلان اشنی قیاسام ہر نکاحلانفانم طلاق) دیسہ عمری
بوینچہ مذکور اشنی قیلماوی لازم بو اور. اگرده قیلا قالسہ قایو وقتندہ
بواسدہ ہر نکاحلانفانی طلاق بو اور. کیرہک اول خاتوننی یمین وقتندہ
نکاحلانماغاندہ بواسون!

۷ - مسئلہ ایر خاتونینہ ئہیتسہ (سن قزان شہرینہ کرسہک طلاق)
دیوب قزانئہ کر مہ گن وقتندہ طلاق بواماس، قایجان قزان شہرینہ کرسہ
طلاق بو اور.

مقالہ ثانیہ دهن فصل خامس.

تفویض طلاق بیانندہ

یعنی طلاقنی خاتوننک اوز اختیارینہ تابشرودر کہ مثالی: (سن تلہسہک
اوز گنی طلاق قیل، طلاق قیلنورغہ اختیارک اوز گدہ بواسون) دیگہندہ
خاتون شول مجلسدہ اوزینی طلاق قیلا آادر.

بوگسا متعلق مسئلہلہر.

مسئلہ: ایر خاتونینہ ئہیتسہ (تلہسہک طلاق بول، یایسہ طلاق

اختیار کئی اوز گما بیردم، طلاغ کده اختیاری بول (دیوب خاتون شول مجلسده (بن اوزمنی طلاق قیلدم) دیسه طلاق بواور. ایر سوزندهن قاید. تورغه اختیاری بولماس. لکن خاتون مجلسدهن تارالماندان صو گره نه یسه طلاق بولماس. زیرا آنک اختیاری ایرنک سوزن ایشته که چه شول مجلسده یا که ابری خط اینه طلاق اختیارن طابش-رغان بولسه خطنی اوقوغان ساعتده در.

۲ - مسئله: (سن تله گن وقت کده طلاق بول، طلاق اختیار کئی هر وقتده اوز گمه تابشردم) دیوب بر ایر خاتونینه نه یسه شول خاتون کوب وقتلار اوتکه چه اوزینی طلاق قیلورغه قدر تلیدر .

۳ - مسئله: بر ایر ایکنچی ایر گه نه یسه (بنم خاتونمنی طلاق قیل) دیوب شول ایر تله گن وقتنده بونک خاتونن طلاق قیلو ایله وکیل بولور. اما ایر بو تفویضندن رجوع قیلسه ممکندر . ایر خاتونینه (سین طلاق الله تله سه) دیوب نه یسه طلاق واقع بولماس.

مقاله ثانیه دهن فصل سادس

خلع بیاتنده

خلع: خاتون ایرینک نکاحندن مال برابرنده ورضالقی برله چه ما قاید -

در. ضرورت بولغانده درستدر .

مثلا: خاتون ایری ایله اصلا محبت و الفت قیلا آلماس و آرالارینی اصلاح دخی ممکن اولماس . لکن ایر اوزی خاتوننی یارانور . شول صورتده خاتوندان بدل آلوب طلاقی درستدر. اما ایر اوزی ده خاتوننی مکروه کوره طوروب آندان بدل آلوب طلاق قیلسه بواش حرام اولور. بدل خلع مهر قدرلی یا که آندان کیمرک بولماقدر. مسهردهن آرتق بولسه ده خلع درست بولور . لکن آلتغان نهرسه مکروه بولور . عدت نفقه سی و خاتوننک کیومی کبی ییک آز نهرسه برابرند بولسه ده خلع جائز بولور .

مسئله: خاتون بدل خلعده شول ایرندهن بولغان یهش بالاسینی اوج یا بیش سنه تربیه قیلوننی التزام ایسه درستدر و شول مدته بالانی تربیه و نفقه لهندرو خاتون ذمه سنده بولور . مدت طوافانچی خاتون وفات ایسه قالغان مالندان بالا تربیه سی اوچون ایرینه تیوشلیسی بیرلور .

مقاله ثانیه دن فصل سابع

عدت هم مدت حمل دخی بر قدر مسئله لهر بیاننده

عدت لغتده صاناو دیگن سوز شریعتده نکاحی کبسلگن خاتوننک

شریعت قوشقان قدرلی صائانوب ایکنچی ایرگه بارمی طورویدر. طلاق قیلنغان خاتوننک عدتی کورمی بولورون «طاقه غه» (یعنی طلاق قیلنمیش خاتونغه) قاراب حکم ایدلور. مطلقه، یا حیضه (حیض کوروچی) بولور، یایسه غیر حیضه (حیض کورمه وچی) بولور، یایسه، حامله یعنی قورصاقلی خاتون بولور.

اگرده مطلقه حیضه بولسه بونک عدتی اوج حیضدر. دلیل (سوره بقره) ۲۲۸ نچی آیه (وَالْمُطَلَّقاتُ یَتَرَبَّصْنَ بِأَنفُسِهِنَّ ثَلَاثَةَ قُرُوءٍ) طلاق قیلنمیش خاتونلار ایرگه بارودان اوزلرینی اوج قان صاقلارلار دیمه کدر، قرؤدن مراد حیضدر.

اگرده مطلقه غیر حیضه یعنی قارتلق سبیدن حیض کیسلگن بولوب یا که بانغ بولماغان بولوب حیض کورمی طورغان خاتون بولسه بونک عدتی اوج آیدر. دلیل سوره طلاق ۴ نچی آیه (وَاللَّائِي يَتَسَنَّ مِنْ الْمُحِيضِ مِنْ نِسَائِكُمْ إِنِ ارْتَبْتُمْ فَعِدَّتُهُنَّ ثَلَاثَةَ أَشْهُرٍ وَاللَّائِي لَمْ يَحِضْنَ) معناسی: (شونداین خاتونلار که آنلار قارتاق ایله حیضدن امید کیسدیلر آنلارنک حکم ابرنده شک قیاسا آنلارنک عدتلهری اوج آیدر. دخی یشاک سببلی حیض کورمی طورغان خاتونلارنک عدتی

اوج آیدر).

اگرده مطلقه حامله بولسه بونك عدتی وضع حملدر. دلیل طلاق
 ۴۷جی آیه (واولات الاحمال اجلمهن ان یضمن حملهن) معناسی: (قور -

صاقلی خانولارنك عدتی قورصاغنده غی بالاسینی قویدر).

ایری اولگن خاتونك عدتی اگرده حامله بولماسه دورت آیده اون
 کوندر. کیرهك حایضه بولسون، کیرهك غیر حایضه بولسون. دلیل سوره
 بقره ۲۳۴جی آیه (والذین یتوفون منکم ویذرون ازواجاً یتربصن بانفسهن

أربعة أشهر وعشراً) شوندا این ایرلر کم اوزلری اووب خاتونلارن قال-

درورلار خاتونلاری ایرگه بارمی اوزلرن دورت آیده اون کون صاق
 لارلار دیمهك معناسندهدر.

اگرده ایری اولگن خاتون حامله بولسه بونكده عدتی وضع حمل-
 در. دلیل یوغارغی آیه هر ایکی صورتده وضع حمل برله عدتی طولار،
 بالانی کیرهك کامل یتشکهنی حالده قویسون و کیرهك کامل یتشه گهنی
 حالده قویسون؟ گرچه طلاقندان یا زوج وفاتندان بر کونگنه صولتوضع
 حمل ایلهسهده عدتی طولانان بووب صوگره ایکنجی ایرگه نکاحی

درست بولور.

عدتک کیفیتی .

سورۃ بقرہ ۲۳۱ نچى آية (وَالْمَطْلَقَاتِ مَتَاعِ بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى الْمُتَّقِينَ)

يعنى تقوى آدملەر اوزرينه لازم در که طلاق قيلمه ش خاتونلار اوچون فائده لاندردم اقاق يا خيلىق برله معنا سنده بولانان آية کریمه نك دلاستنجه طلاق عدتده خاتون نك نفته كيوم و خانه مصارفي همه سى زوجى ذمه سنده . در؛ بنا على هذا خاتونغه زوجى خانه سندن چغوب يورمه ك دوست و ايشه له رينه بارماق جائز تو گلدرد؛ مگر که زوجى فاسق بولوب خاتون نك مالينه يا جانينه يا که دين و عبادتينه ضرر کيترمه ك خوفى بولسه زوج خانه سندن چقماق درست بولور . لکن ايکنچى کر گن خانه دن يسه چقمى طرور .

وفات عدتده خاتون نك نفقه سى اوز ذمه سنده اولديغندان ضرورت بولسه خلوت وقتنده غنه چغوب اوز حاجت لهرن اوتومه كى و يوموشد لاماقى درستدر . طلاق رجعى عدتدهن باشقه عدتله رده خاتون اصلا زينتله نمه س . نکاح نك کيسلويينه حزن و حسرتده بولور . عدت اچنده اولگى زوجندن باشقه غنه نکاحى درست تو گلدرد؛ بائن مغلظه ايله طلاق قيلنغان بولسه اولگى زوجينه ده نکاحى درست بولماس .

مدت حمل بیانده.

اقل مدت حمل آلتی آی اکثری ایکی یل یعنی یگر می دورت آی- دره. اما بزم بویرده غالباً طبعز آی دان و بر آز زیاده دن کیتراهه. اقل مدت حمل آلتی آی بو اوغه دلیل الله تعالی حمل ایله فصالی بر گه بیان ایدوب بیوردی (وحمله وفضاله ثلاثون شهرا) دیوب. معناسی: (بالانك حملی هم ایچه کدهن آیرو مدتی اونوز آی دیمه کدر و ایکنچی آیتده فصالی گنه آلوب (وفضاله فی عامین) دیوب بیوردی یعنی (بالانی ایه - چه کدهن آیرو مدتی یگر می دورت آی) دیمه کدر. بس مدت حمل آلتی آی بولوب قالدی.

اکثر ایکی یل بو اوغه دلیل عائشه رضی الله عنهادن روایت قیلنغان حدیث در که (لا یبقی الولد فی بطن امه اکثر من سنتین) بالا آناسینک قارنده ایکی سنه دن آرتق قالماس معناسنده در.

بو فصل غه متعلق بر قدر مسائل

١ - مسئله: بر آدمک نکاح کونندهن آلتی آی بو اغانده خاتونی

بالا کیترسہ بو بالا شول آدمدن بولور یعنی شریعتده بونک وارثی بولور؟ آلتی آیدانده کیمده طوغسه بو ایردن بولماس.

۲ - مسئله: بر کسه وفات بولغاندان سوک ایکی سنه اوتکهنچی خاتونی بالا کیترسه ختون عدتی طولغانلی ایله اقرار قیلغان بولماسه بو بالا وفات بولغان کسهدن بولوب میراث آلور. اگر خاتون عدتی طوا. مانلقی ایله اقرار ایدوب آلتی آی اوتکهندن سوکده بالا کیترسه وفات بولغان کسهنک بالاسی بولماس.

۳ - مسئله: طلاق رجعی ایله طلاق قیلنغان خاتون عدتی طولغانلی ایله اقرار قیلماغی حالده ایکی سنه تمام بولغاچ یایسه بر آز اوزغاچ بالا کیترسه بالاسی اولگی ایرندن بولور. زیرا عدت اچنده ایر وطی قیلغان بولو ایله حکم ایدوله در هم ایرنک رجوعسی ثابت بولادر. گرچه قبول ایتمهسهده. اگر ایکی سنهده بالا کیترسه همان نسب ثابت بولور. لکن رجوع ثابت بولماس وضع حمل ایله ختونک عدتی طواوب زوج آخرگه نکاحی درست بولور.

۴ - مسئله: طلاق بائن ایله طلاق قیلنغان خاتون ایکی سنهدهن کیمده بالا کیتورسه نسبی شول ایرندن بولور، گرچه زوج قبول ایتمهسهده، مگر ایکی سنهدهن آرتقراقده بالا کیترسه بالانک نسبی ثابت بولماس.

۵ - مسئله: بر خاتون ایرینک اولگنلیکنی ، یا ایسه طلاق قیلغانلقینی بلمی طوروب عدت مدتی اوتککن بولسه، صوگره بولسه یزدهن عدت صاقلاوی لازم توگلددر؛ شول کفایه ایتر.

۶ - مسئله: طلاق رجعی ایله طلاق قیلغان خاتوننک عدتی اوتککنه . چه طلاق قیلغان ایری وقت بولسه خاتون شول ایرندن میراث آلور ، بانن برله بولسه میراث آلماس.

۷ - مسئله: ایر خاتونینی حیض حالنده طلاق قیاسه بو حیض عدت حیضندن سانالماس، یا گادان اوچ حیض کررمه گی ایله عدت صاقلار .

مقالهٔ ثالثه مسائل شتی بیاننده

بودخی اولگی مقاله لر که ایترتلوب یدی فصل اوزرینه ترتیب ایئلدی.

برنجی فصل ظهار بیاننده.

ظهارنک لغوی معناسی آردانی آرقاغه قارشسی قیلماقدر؛ شریعتده خاتونینک طلاق اضافه قیلونا طورغان اعضالارندان برینی اوزینک محرم قرداشینک، یا که آناسینک بر اعضاسینه او حشاماقی در. ایمدی بر ایردن شول اش صادر بولسه ظهار کفارتن اوتته گه نیچه خاتونن جماع قیلماقی ،

یا کہ ابوہ ، قوچو ، طوتو کبی جماعفہ اوندی طورغان اشلہرنی قیلماقی
حرام بولور، قایچان کفارتن اوتسه درست بولور.

ظہار کفارتی: برقل آزاد ایتمہ کدر، اگر بو کتا قادر بولماسہ ایکی
آی طوتاش روزہ طوتماقدر. آرادہ رمضان آمی ہم روزہ حرام بولغان
کونلەر بولماسون!

اگر آرادہ بر کون روزہ سن آچسہ، یا کہ جماع قیلسہ ینہدن باش -
دان آلوب ایکی آی آلتمش کون طوتماقی لازم بولور.

روزہ طوتودانده عاجز بولسہ آلتمش مسکین کہ طعام بیورور، بغدادان
بیرسہ دورت قداق، آرپا وخرمہدن بیرسہ سیگز قداق چاماسنده بیورور.

مقالهٔ ثالثہ دین ایکی: چچی فصل لعان بیانده .

لعان خاتون ایله ایرنک قاضی حضورنده بر برسینه لعنت نیتشمہ ک -
لمہری در؟ ایر خاتون زنا ایله سوگوب سوزینک حقلغینہ شاهدلری
بولماغنی حالده آرالارن تفریق اجرا ایتلور (۱)

(۱) (وَالَّذِينَ يَرْمُونَ أَزْوَاجَهُمْ وَلَمْ يَكُن لَّهُمْ شُهَدَاءُ إِلَّا أَنفُسُهُمْ

فَشَاهِدُوا لَهُمْ أَرْبَعَ شَهَدَاتٍ بِاللَّهِ إِنَّهُ لَمِنَ الصَّادِقِينَ) السخ ۶ -

۷ - ۸ - ۹ آیتہرنک تفسیرینہ مراجعت بیوراسون! (سورہ نور)

لعان صفتی بو طریقہ در: اوّل ایر دورت مرتبه ئەیتور (الله برله شها۔
 دت بیره من کہ خاتونمنی زنا برله سو گوومده راستنی ئەیتہ من) دیوب
 ییشنجی مرتبه سنده ئەیتور (اگر خاتونمنی زناچی دیوومده یالغانچیلاردان
 بولسام اللہنک لعنتی توشسون) دیوب. بوندان سوک خاتون دورت مرتبه
 (الله برله شهادت بیره من کہ ایرم مینی زناچی دیوب سو گوونده یالغانچید۔
 لارداندر) دیوب ییشنجی مرتبه سنده ینہ ئەیتور (اگر ایرم بو سو گوونده
 راست سویلہ وچیلہ ردهن بولسه اللہنک غضبی بولسون) دیوب. شول روش۔
 چہ لعنت قیلوشدتلاردان سو کړہ قاضی بونلارنک آراسینسی آیروب
 خاتون طلاق بائن ایله طلاق بولور. عدت نقتہسی ایر ذہ سنده بولور۔

مقالهٔ ثالثه در فصل ثالث

یمین یباندہ

یمیننک شرعی معناسی آنط ایتو دیمہ کدر؛ قسم، حلف، یمین ہر

اوجسی آنط معناسندہ در. یمین اوج نرعدر کہ آنلار: یمین غموس، یمین
 لغو، یمین منعقدہ درلہر .

یمین غموس : اوتسکن اشکہ قصدا یالغانلاب آنط ایسدور (من

حَافٍ كَاذِبًا ادَّخَلَهُ النَّارَ) حدیث شریفنک مضمونی اوزره بویله یالغافه
 آنط ایتکهن کمسه لار الوغ گناہلی بولوب عذاب نار ایله معذب اولما-
 چاقلاردور (خدا عفو ایلمهس ایسه) وههم دنیادهده خراب وخوار بولوینه
 سبب بولور دیمشله. نصح توبه ایتمهک وکامل استغفار قیلماق دان باشقه
 علاج یوقدر، کفارت ایلهده کیچمهس .

یمین لغو: خطاقل ایله یالغانه آنط قیلودور؛ بولغاننی بولمادی، بولما-
 غاننی بولدی دیوب یا کیش آنط ایتو کبی بو آنط تصداق بولمادی یمندان
 شاید بونک اوچون بنده عذابقه مستحق بولماس .

یمین منعده: کیلهچه کده بر اشنی قیلورین یا که قیلمامن دیوب یمین
 نه یئودور. بو صورتده یمینی حرام بر اشکه متعلق بولماسه یمیننده طورماقی
 لازمدر؛ طورماسه حانت بولوب تیوشلی کفارتنی لازم بولور. اگر یمینی
 حرامغه متعلق بولسه یا که باشقهچه منہیاتدن بر اشکه متعلق بولسه
 یمین بوزماقی تیوش بولور. حانت بولماچ همانده کفارتنی لازم بولور
 مثلا بر کسه روزه طوماسقه، یایسه بره وگه ظلم قیلورغه، یایسه آنبا
 آناسینه خدمت قیلماسقه یمین ایتکهن بولسه بو کشیگه یمین بوزماقی
 واجب و لازمدر .

یمین کفارتنی: بر قل آزاد قیلماق، اگر بوگما کوچی یتمهسه اون

مسکین که طعام بیرههك برره صدقه فطره قدرلی، یایسه برهه قات کیوم
 بیرههك؛ اگر بو گاده قدرتی یتمهسه اوچ کون طوتاش روزه طوتماقدر.
 اما قل آزاد قیلوغه یسا که طعام و کیوم بیرو که قدرتی یستکن کشی
 اوچون روزه طوتو کفایه نه یلمهس. یمین کفارتسی بویله اولدیغینه دلیل
 سورة مائده ۹۱ نچی آیه (فکفارتسه اطعام عشرة مسا کین من اوسط
 ما تطعمون اهلیکم او کسوتهم او تحریر رقبة فمن لم یجد
 فصیام ثلثة ایام) الخ .

یمین نه یستکه نده الله تعالی اسمی ایله یمین نه یستلور، آندان باشقه
 سوزلهر ایله یمین درست تو گلدر (قویاش، آی، ایکههك، فرشته)
 کبی سوزلهر ایله یمین حرام بولور (من کان منکم حالفا فلیحلف
 بالله اولیدر) حدیث شریفنه بنا الله دان غیر ایله یمیندن رسول الله
 طیمشدر. حدیثنک حاصل معناسی بویله در: (سزلهردن برهه و گز یمین
 نه یتمهسه الله ایله یمین ایستون یایسه برده یمین ایتمهسن!) دیمه کدر .
 الله لفظینک اولینه یمین حرفله رندن برسینی کیتروب نه یتمه در (بالله،
 والله، تالله) دیمهك کبی یمین حرفله ری اوچدر که (ب، ت، و)
 حرفله ریدر .

(فلان اشنی قبیلو موینما یو کله نسون، شول اشنی قیدلماسقه یمین ایتدم، فلان اشنی قبیلو عهد بولسون) کبی سوزله ایله آنط ایتسه همان یمیندن سانالادره؛ حانت بولسه کفارتی واجب بولور .

و دخی (فلان اشنی قیلسام ایمانمدان آیرلایم، یا که دینسز بولایم، یا یسه نصرانی و یهودی بولایم) دیسه بویه یمیندن سانالور . بونده ایکی حکم باردر که برسی: شول روسچه یمین ایدوب حانت بولسه کفارتی واجب بولور. ایکنجه یسی: حانت بولغانده ای تنکه نچه ایمان بولونی اعتقاد قیلغانغندن ایمانیدن آیرلور (العیاذ بالله) توبه و تجدید ایمان فرض بولور .

فلان اشنی قیلسام اوزمنی یسر یوتسون، یا یسه ایکی کوزم چقسون، یا یسه بککا الله نساک قهری توشسون دیسه بو یمیندن بولماس . لکن مذکور اشنی قیلسه اوزینه بد دعاً قیلمشالردان بولور .

یمین ایتوده یا یسه حانت بولوده قصد، خطاً هم ا کراه یعنی کوچله - توب یمین ایتو یا که حانت بولور جمله سی برابردر هر قایوسنده یمین حکمی یورور. کوچله نو سبببله یمین ایستکن بولسه ده یا که اونوتوب و غیربجه حانت بولسه ده همان حکمی بردر .

مسئله: بر کسه عادتده حلال بولغان نهرسه نی حرام قبیلو ایله آنط

ایسہ مثلا شول کیونہی کیو حرام بولسون، یا ایسہ چہی اچو بگا حرام بولسون، یا ایسہ ختمہ کرو حرام بولسون دیسہ مذکور اشلہر حرام بولماس لکن قبلسہ حانت بولوب کفارت لازم بولور .

مقلہ ثالثہ: ذن فصل رابع

نذر بیانندہ

(من نذر وسمی فعملیہ الوفا بما سمي) حدیث شریفی اوزرہ

بر کمسہ نذر ئہیتسہ ئہیتلگن نذرن وفا ایلمہ کی لازم بولور. حدیث نك معناسی بویلدہر: (بر کمسہ نذر ئہیتسہ و نرسہ ایلمہ نذر ئہیتدکن آتاسہ، آتاغان نرسہسی ایلمہ نذرینی وفا قیلوی واجب بولور) لکن بو مطلق نذردهر مڈالی: (بر کمسہ ئہیتور بنم اوزریمہ فلان قدر روزہ طوتو یو کلمہ نسون یا کہ فلان قدر صدقہ یرمہک موینیمہ لازم بولسون) دیوب بو صورتده وفاسی واجبدر .

اما بر کمسہ ئہیتسہ: (فلان بلادہن قوتاسام یا کہ شول مقصودم حاصل بولسہ فلان قدر روزہ طرتار ایدم) دیوب بو صورتده مقصودی حاصل بولماچقنہ وفاسی واجب بولور، مقصودی حاصل بولماغاندہ وفاسی دیوشلی بولماس .

اوزیئی بر ایمان اشدن طبعاً او چون بر نهرسه نی التزام قبول
 نه یئلگن نذرده حانت بوفان کسی اختیارای بولور، تلهسه نذر ایسوب
 آناغان عبادتی قیاور، تلهسه یمینده گی کبی کفارت بیورور . مثلاً بره
 نهیتسه : (غیب سویله سه م اون صوم صدقه بیورور من) دیوب شول اشنده
 حانت بولسه بو نهیتوچی کفارت ایله صدقه بیورور آراسنده اختیارای
 بولور .

برکمه صاوة جزاه، قرأت قرآن، و طهارت ایله نذر نهیتسه بو
 نذردهن صانالماس وفاسی هم واجب بولماس؛ اما نماز، روزه، صدقه،
 قربان ایله نذر نهیتسه بونلارنک وفاسی واجب بولور، نذرده نهیتولگن
 عبادتنک جنسندهن فرض واجب عمللر بولماق هم نذرکه طوتلمغان
 عبادت اوزی عبادت آخری که متعلق اشله ردهن بولماق نذرنک شرط -
 لارنداندر .

مقالهٔ ناله شده‌ن فصل خامس

رهن بیاننده

رهن یعنی حق برابرنده بر نهرسه نی قویوب طوروب مال آلو شریعة
 مطهرهٔ اسلامیه در دست عمللر ردهن در (وان کنتم علی سفسر و ام

تَجِدُوا كَاتِبًا فَرِهْنَ مَقَبْرَضَةً (آیة کریمہ سی رهنك مشروع یواونہ
 دلیندر؛ دخی بر مقدار آرپا برابرندہ رسول اکرم نك كوله گی رهنده
 یواوی مرویدر. بوده رهن نك درستلگینه دلیندر وعلما یونسان کوب
 تورلی حکم لهر چفارمشالرددر؛ مثال اوچون جماعه دن بر نیچه سی: قیمتی
 بولان هم رهنکه قویارغه یاری طورغان بولسه نهرسه بولسه رهنکه
 قولونك درستلگی کیرهك اول نهرسه عبادت کیومیده بولسون زیر
 رسول الله نك رهنکه قویغان کولمه گی جهاد اوچون حاضر نمشددر.
 دخی رهن نك جوازی سفرده گنه اولمادیغی، دخی حاضر آتچهنه
 آ اورغه قدرت بولا طوروب نسیته که آ اونك درستلگیدر.

رهن قولوچی کسه نی رهن دیوب، رهنی آ وچ کسه نی مرتین
 دیوب، قولغان نهرسنی رهن هم مرهون دیوب نیتله. رهنده ایجاب
 قبول کیره کدر. رهن رهنی مرتین که طابشرعاج رهن هلاک بولسه
 مرتینك ضماننده یعنی تولمه گندهدر.

بوگا متعلق بر قدر مسائل:

۱ - مسئله: رهن مرتین قولنده هلاک بولغان صورتده حکم شول

روشچه یورتلور: رهن برابرندہ آلسنان دین رهنك قیمتی اوله برده -

مگنہ بواسہ ہو صورتدہ راہن برلہ مرتہن آراسندہ بورچ بترہ، اگرده بر رهن برابرینہ آلفغان دین رهنک قیمتندن آرق بواسہ آرتسغن مرتین رهنندن طلب قیلور. اگرده رهن برابرینہ آلفغان دین رهنک قیمتندن کیم بواسہ راہن آلفغان دین بترہ، قالغانی مرتہن قولندہ امانت بولور. امانت هلاک بواسہ تولہ نمی بس آرتن راہن مرتہندن طاب قیلا آلمید.

در .

۲ - مسئله: راہن بورچنک بر قدرینی تولہسہ قالغانینی تولہب بترگہ. چه ینہ مرتہن شول رهننی طونارغہ حقلیدر .

۳ - مسئله: مرتہن رهننی تیوشلی روشچہ صاقلائی هلاک قیلسہ رهننک بتون قیمتن تولہر .

۴ - مسئله: اگرده مرتہن رهننی کیموتسہ شونک قدرلی بیبرگن بورچندان کیمتلور .

۵ - مسئله: اگرده رهن جائلی نرسہ بسواوب مرتہنگہ بر بر ضرر کیترسہ بونک اوچون هیچ نرسہ لازم بولماس .

۶ - مسئله: اگرده رهن مرتہن قولندہ آرتسہ (مثلا حیوان بولوب بالالاسہ) آرتقانیده راہنگہ بولور. لکن بو هلاک بواسہ هیچ شی تولہنمہس .

۷ - مسئلہ: برکمسہ بر نہرسہنی ایکی کمسہ گہ رهنگہ قویسہدہ
 درستدر؟ بواندہ حکم شول بر مرانہنگہ اوزینہ تیوشلی بورچن تولوب
 بترسہدہ همان رهن ایکنچی مرتہن قولندہ بولور؟ آ نارغہدہ تمام تولوب
 بترمہنچہ رهننی آ اورغہ قادر بولماس. اوشاندق ایکی کشی بر نہرسہنی
 بر کمسہ گہ رهنگہ قویسہلار درستدر؟ بوندادہ برسی اوز الوشیننی تولوب
 گنہ رهندن حقنی آ اورغہ قادر بولماس. ایکنچی رهن تمام بورچنی
 تولوب بترگنہدن صو گرنہ غنہ آ اورغہ قادر بولور .

مقاهۃ ثالئہدہن فصل سادس

وصیت بیانندہ

(من مات علی وصیۃ مات علی تقی و شہادۃ ومات فی سبیل اللہ)
 حدیث شریفنہ ہم (من بعد وصیۃ یوصی بہا اودین) آیت کریمہ سینہ
 بناً وصیت امر مشروع ہمہ تیوشلی اشلہردہندر لکن وصیت مالنک
 اوچدن بری ایلہ گنہ نہیتولور، اوچدن برندن آرتقی ایلہدہ درست
 بولادر. اگر وارثلار رخصت بیدرسہلہر، ہم اولگہنندن صو گرنہدہ
 یعنی مالقہ مالک بوانمالارندن صو گرنہدہ اجازت لہری بولسہ غنہ .

حدیث نَسْتِكَ مَعْنَسَى : (بركمنه وصیت ئه یتوب اولسه تقوالق و شهادة اوزرینه هم الله تعالی بولنده یعنی اینزگی بولنده ئولمیش اولور) دیمه کدر. وصیت بیش نوع اوزره در که آنلار : واجب ، مستحب ، مباح ، مکروه هم حرام درلار .

واجب وصیت : اگرده موینده الله تعالی حقلاری هم بنده حقلاری بولسه شونلارنی ادا ایله وصیت ایتمه کدر؛ الله حق دیمه کدن مراد قیلیمی قالدرغان نماز، روزه، زکات هم حجدر که نماز روزه فدیله ایله زکات هم حج اوتو برله ادا قیلنور. لکن بونلار ثلث مال ایله گنه ادا قیلنور؛ اگرده ثلث مال یتمه سه آرتفن بیرمه ک وارئلهر اختیارندادر. فدیله پیروده ثلث مال یتمه سدی بولسه دور ایله طواطر ورلار .

اما میت ذمه سنده بنده حق بولسه اول وقت ثلث مالنه غنه خاصلانمیش. قالغان مالی بتکه نیچی ادا قیلنور. لکن بنده حقی نَسْتِكَ شاهدهر ایله یا که میت نَسْتِكَ اقراری ایله ثابت بولوی شرطدر .

مستحب وصیت : اگرده وارث لهر بای بولسه لار یا که قالغان مال ایله بای بولور دای بولسه لار ذمه سنده باشقه چه حقلار بولماسه (ان الله تعالی تَصَدَّقَ عَلَيْكُمْ بِثُلُثِ اَمْوَالِكُمْ فِي الْاٰخِرِ اَعْمَارِكُمْ زِيَادَةً لَكُمْ فِيْ اَعْمَالِكُمْ تَضْعُوْنَهَا حَيْثُ شِئْتُمْ) حدیث شریفنك مضموننچه ثلث

مالی ایله یا که آندان کیمره گی ایله وجوه خیر گه، وصیت نه یتمه کدر .
 معنای حدیث : درستلکده الله تعالی عمللریکنزده آرتق قلیق بولسون
 اوچون آخر عمر کزده ثلث مالیکز ایله تصدق قیلدی اول مالیکزنلک
 اوچدن برینی تلهسه کز قایده قویکنز) دیمه کدر .

مباح وصیت : دخی مستحب وصیت جمله سنده ندر وارثلر فقیر
 بولماسلق شرطی ایله .

مکروه وصیت : مکروه و بدعت نهرسه لهر ایله وصیت قیلماق یایسه
 فاسق و فاجر کیسه لهر فائده سینه وصیت قیلما قدر، همانده بوزوق اورنقه
 طوتولاری احتمال بولسه .

حرام وصیت : وارث لاردان بعضینی محروم قالدرماق قصدیله بعضینه
 وصیت کبیدر هم اصلی بولماغان بورچ ایله اقرار، یا که آلماغان
 بورچینی آلمد دیوب یالغان اقرار کبیدر دخی ملکینی یاط بر کسه گه
 تملیک قیلوی کبیدر ؛ اگرده وارثلردن مالینی منع قصدیله بولسه بو
 اشلر جمله سی حرام اشلر دهندر .

وصیت گه متعلق مسئلهلر

۱ - بر کسه وصیت نه یتسه اوزرنده حق الله هم حق العبد بولسه
 اما مال هر ایکینن ئوتهر گه یتمه سده ی بولسه اول حق العبد ادا قیلنور .

۲ - بر كمسه وصيت ايتسه واوزيناك بتون مالي قدير بورچي بولسه بونلك وصيتي درست تو گل مگر كه بورچ ايلهري بورچلارن عفو قبلسه لار درستدر .

۳ - بر آدم فرض حج قيلدرو ايله وصيت نه ايتسه بدل ايله شول شهر - دن بر كمسه ني مكه كه يسبه روب حج قيلدورولار اكرده مال وصيت نه ايتلگن شهر دن يسبه روب حج قيلدوروغه يتمه سده ي بولسه قايسى شهر دن يهر گنده يترده ي بولسه شول شهر دن كوندر اور .

۴ - بر كمسه دين ايله اقرار قبلسه اول دين اجنبى گه بولسه اقراري طوتواور . كيرهك درست بولسون، كيرهك يا نغان بولسون بار مالي قدير ايله بولسه ده توله نور .

۵ - كشي اولتر گن كمسه نك فائده سينه وصيت درست تو گلدر
(لَا وَصِيَّةَ لِلْكَافِرِينَ) حديث شريفنك مضموننچه؟ كيرهك قصدا كيرهك خطا اولتر گن بولسون .

۶ - اوزي اولگه ندهن سو كره ميراث آلا طورغان كمسه لهر كه وصيت درست تو گل .

۷ - مسلمان نك كافر گه ، كافر نك مسلمانغه وصيت ايتوي درست تو گلدر .

فائده:

وصیت نهیتوچی کسه (موصی) کم فائدهسینه نهیتواسه اول (موصی له)

دیوب وصیت غه وکیل بو اوب قالغان کشی (وصی) دیوب آتالادر .
 ممکن اولدتیچه و صیلقنی قبول قیلماو افضل دره ایدی بر کسه وصی
 قویماق نلسه عادل و صالح کسه نی صایلاوی تیوشدره؛ اگرده فاسق
 کسه نی قویسه قاضی افندی آنسی توشرورد، برینه ایکنچی بر عادل
 کسه نی تعیین ایدر. وصی بو اوب قالغان کشی وارث لرنک حقیقه هیچده
 کرهس. آزغنه کرسه ده بـالـکل حرام و گناه کیره قیلمش اولور؛
 اما صبی لارغنه کیره کلی نهرسه لرنی عادتچه بها ایله ن آماقی یاخود
 آرتق نهرسه لرنی عادتچه بهاسی ایله صاتمافی درستدر. هم آنلار
 فائدهسینه ماللاری ایله کسب ایتمه کی درستدر؛ اوزی اوچون سودا
 ایتمه کی هم آنلارنک مالن بورچقه بیرمه کی درست توگلددر . اگرده
 آنلارغنه کیره کلی طوغریلارده اوز مالندن طوتسه مثلا آنلارغنه رزق ،
 و کیوملک کبی نهرسه لره آسه، یا یسه آنلارنک شرعا ثابت بولغان
 بورچلارینی نوتسه طوتقان قدرینی آنلارنک مالندان آلوی جائزدر .

و ثمنی بیرشمه ك .

۲ نچی: مبيع مال بولماق بعنی اشكه ياراقلى و قيمت اياسى نهرسه بولماق در، بو جهتله اشكه يارانسز چرگان نهرسه له رنى، اوله كسه و تيزك كبى نجس نهرسه له رنى، بوغاز قانى كبى هيچ فائدهسى بولماغان نهرسه له رنى صاتماق باطلدر .

۳ نچی: مبيع ايله شرعاً سودا درست بولماق يعنى حرام و مكروه اولماق در، بو جهتله خنزير و آنك اجزاسيله دخى خمر و باشقه ايسرتيه كچ نهرسه له ر ايله سودا درست تو گلدر. دخى آدمك اجزاسيله سودا اصلا درست تو گل، حرام و يبيع باطلدر .

۴ نچی: بائع مبيعنى مشتريگه نزاغسز تابشروغ قادر بولسون بو جهتله هوا داغى قوشنى، صوداغى بالقنى، صارق اوستنده گى جوننى، صغر جيلمنده گى سوتنى صاتماق درست تو گلدر يبيع فاسد و باطلدر .

۵ نچی: يبيع ده شرط فاسد قوشما سزئق در؛ مثلا بائع فائده سينه با كه مشتري فائده سينه بر نهرسه شرط قينسه بو شرط فاسد اولوب يبعسى دخى (بيع فاسد) دبوب آتالور .

بائع فائده سينه شرط قيلو صورتى بو طريقه در: مثلا بر كشى آت صاتور كبره ك وقتده مشتري بو كئا شول آطنى جينگه رگه بيرو شرطى اوزرينه

بو بیع فاسددر .

مشتري فائدهسینه شرط قیابو صورتی بو طریقهدر : مثلا بر کمسا کیوملک آلور بائع شول کیومنی کیسوب یا که آگوب بیرمهک شرطی ایله بو دخی بیع فاسددر . باشقاچه شرطلار شول ایکی صورتکه قیاس ایله فاسد یا که غیر فاسد اولدینی بلنور .

بیع فاسدنک حکمی

فاسد بولغان بیع واقع بولغانده شول بیع نك بوزلوی یعنی بیع و ثمننک قایتاراولاری واجب بولور، شرط قایسی طرفده بولسه اول شول طرف نك یعنی بوزماقی واجبدر . اگرده بوزمانچه بائع نك رضاسیله مشتری مبیعی آلسه ملک خبیث ایله شول مبیع غه مالک اولوب مبیع نك مثلنی یا که قیمتنی توله وقت عقدده آتالغان ثمننی توله و لازم بولماس ؛ مشتری شول نهرسه ایله فائده حاصل ایتسه آنی اوز فائدهسینه طوتوی درست بولماس صدقه قیلماغی واجب اولور، اما بائع اوچون بولای توگلدنر اول آتالغان ثمننی تلهسه نیشلهر فائده حاصل ایتسه فائدهسی هم حلال بولور . (بو مسئله نك صورتی ایچک ؟ بیان قیل !) (۲)

(۲) شول روشجه سؤل ایذاکن برلهرده معلم فیزی شاکردلهردن یک آچق ایتدروب صورت مسئله قیلدروز اگر آتالار بزلدرا آتالار ایسه اوزی صورت مسئله -ن کورسه تور .

مقدمه‌دهن فصل رابع

صحيح بولغان بيعك نوعلاريني بيان

آلار: نَقْد، نَسِيئَه، مُرَابَحَه، تَوَابِه، مُبَادَلَه، بَيْع سَلَم، بَيْع
مَنْ يَزِيد، بَيْع مَوْقُوف، بَيْع شَرِكْت و اجاره‌در .

نقد: حاضر آنچه‌نه صائودر، نَسِيئَه: كوتهرگ، صائودر؛ تَبْشَلِي
شرطلاريله بيان ايدلور .

مُرَابَحَه: آلمان بهاغه بئر مقدار فائده تعين قياوب (توابه) آلمان
بهاسينه ديو صائماتدر، خيافه و امان قاتشدرساو شرطى ايله هر ايكي
درستدر .

مبادله: سودا و كسب طريقى ايله بئر مالنى ايكنچى مال برابرينه
آلماشدرودر، شرعاً درستدر، شرط فاسد قوشلماغان صورتده (؟)

بيع سَلَم: ثمنى حاضر آلوب ببيعنى صوكره طابشراچاق بولو -
در كه تَبْشَلِي شرطلاريله كيله چه كده بيان ايدلور .

بَيْع مَنْ يَزِيد: كُوب كَشِي آراسندان كم بها آرتددرسه شوگا
صائامن ديوب صائودر بوده شرعاً درستدر .

بيع مَوْقُوف: بركشى ايكنچى كَشِيك مالن آنك رخصتندن باشقه
صائويدر، بوده شرعاً درست بونده حكم شولدر كه بسلگاندهن صوكره

مال ایسانی راضی بولاسه صائو درست بولور راضی بولماسه بیع فاسد بولور .

بیع شرکت : یعنی اورتاق اولوب سودا قیلودر که شرعاً درستدر ؛ لکن آنک بر قدر نوحلاری باردر که آنلاریده بلمنک لازم آنلار : اولاً شرکت ایکی تورلی اولوب بری (شرکت ملک) و بری (شرکت عقود) دیه تسمیه ایدواهدر . ایکی کیمسه بر فرسه نی وارث بولوب آاور - لار یا که صائوب آاورلار بو ایسه (شرکت ملک) دیوب آنالادر ، بو شریکلاردهن برسی آخرینک الووشنده امرندن باشقه تصرف قیلوی درست توگانددر . (صوره مسئله نیچک ؟)

شرکت عقود : دورت تورلیدر که آنلار : (شرکت مفاوضه ، شرکت عنان ، شرکت صنایع ، شرکت وجوه) در .

شرکت مفاوضه : حره عاتل ، بالغ بولغان ایکی مسلمان نیک مالده ، تصرفده هم دینده برابر اولماق ایله شریک اولوب اش قیلولازیدر .

شرکت عنان : ایکی کیمسه نیک مال قوشوب شریک اولوب اش قیلو - لاریدر که گرچه برینک مالی کوب آخرینک آزراق اولسه ده یسا که برینه فائده آرتفرق اولوب دیگرینه آندان کیمره ک اولسه ده شرعاً درستدر .

(مسئله ؟)

شرکت صنایع : ایکی هنر ایاسیننک شول هنرلهری ایله اورتاق اولوب اش قیلولاریدر شرعاً درستدر . ایکی تگه چیننک، ایکی بویاوا - پپیش، ایکی تیه چیننک اورتاق اولوب اش کورولهری شرکت صنایع نامنده اولادر .

شرکت وجوه : هیچ ماللاری اولماینچه باری انابت و آبروی ایله ساتوب آلوب کسب ایدولهری بو نوعدن در (صورة مسئله)
اجاره بر نهرسه نك ذاتن ساتواماس بلکه حاصل اولان فائده ننگنه ساتودر، بوده شرعاً درستدر جمیع شرطلاریله مقدمه نك تتمه سنده بیان ایدلور .

مقدمه دن فصل خامس

نسیئه و آنک شرطلارینی بیان

مالی حاضر ایروب ثمنی صو گره آلو نسیئه نامنده در که شرطلاری
ینلاردر :

برسی : ثمن تولاو وقتنی معین برلمان بر وقتغه تعیین قیلودر، معین اولماغان و تمغه تعیین ایدلسه درست تو گادر، مثلا قار یا و عاچ، آشلق یا رشکه چ، دیه وقت تعیین قیلسه لار بوند، نسیئه نك شرطی تابولماغان اولادر .

ایک چیسے: نسبتہ مدعی برابرینہ شول مبیع نٹ مثلی یا کہ جنسدا۔
 شی بپراورگہ شرط ایڈلماسن! زیرا بو وقتہ ربأ نسأ تابولادر، بو ایسہ
 شرعاً حرام در۔ مثلاً: اون پوط آرشنی بر مقدار صو گڑہ معین بر وقتہ
 اون پوط آرش آو شرطی ایلہ بپرسہ بو درست نو گلدنر، ربأ نسأدر
 چونکہ مبیع جنسی و مثلی برابرینہ اولدی یا ایسہ اون پوط بئدای برا۔
 برینہ اولدی یا ایسہ اون پوط آرشنی اون پوط بئدای برابرینہ نسبتہ
 قبلہسہدہ بودہ درست اولماس زیرا بونده مبیع جنسی برابرینہ اولماسہدہ
 قدرده مثلی برابرینہ نسبتہ قبلہسہدر، بئدای ایلہ آرش کیرہک وزنہدہ و
 کیرہک کیلده مثلاً اش درلہز (؟) باشقہ چہدہ بو توغریدہ صورۃ مسئلہ
 لہرینی قیلوب قارا گز!

ربا

درہم ربا یا کلمہ الرجل وهو یعلم اشد من ستۃ وثلثین
 زنیۃ) حدیث شریفی دخی (واحل اللہ البیوع وحرم الربوا) آیۃ
 کریمہ لہرینک مفادی اوزرہ ربا اشد حرام و گناہ کبیرہدہ ندر۔ حریت
 شریفنک حاصل معناسی اولہ در: (ربادان بوتغان بر درہم کہ آدم آنسی
 بلہ توروب آشار اوتوز آلنی زنادان یامانراقدر) دیمہک اولور۔

رباً نساء، رباً فضل دیمه کله ربا ایکی تسم اولادر؛ رباً نساء نهرسه ایدیکی معلوم اولدی (؟) ربا فضل بر نهرسه نی اوز مثلینه برسی آرتق اولماقله صاودر. مثلاً: اون پوط بغدادی نی اون بر پوط بغدادی برابرینه بیرو کبی نسیئه اولماسه ده . اما نسیئه اولما اینچه بیسرلگه نده مبیع نك جنسی اولماس ایسه اول وقت بر طرفی آرتق اولسه درستیدر . ربان اولماس، چونکه ربا فضل نك نابوی اوچون مان نك جنسداس اولوب قدرده بر طرفی آرتق اولماقی شرطدر . بو جهنله اون پوط آرشی نی اون بر پوط یا که آرتغراق، صولی برابرینه بیرو درست اولادر زیرا آرش ایله صولی جنسداس تو گلدرله . جنسداسی اولمان نهرسه ده یاخشیلق ناچارلق اعتبار ایلامش بنا علی هذا یش پوط یاخشی آرپانی آلتی پوط ناچار آرپاغه صاوو درست تو گلدر . هکذا جنسداس نهرسه لرنی مثلنی برابرینه صانشقاندی بر طرفی آرتق اولماسه درستدر . ربان اولماس اما نسیئه قیلغانده آرتق اولماسه ده ربا نساء بولوب حرام اولور .

قرض

بر نهرسه نك مثلین آلماقچی بولوب بر گمسه که کوتهر که بیر گمسه وقت تعیین ایلامس ایسه بو اش (قرض) نامنده اولوب شرعاً درستدر .

وقت تعیین ایدلسه نسیه گه صاتو اولغانلقدان ربأ نسأ متصوّر اولوب درست اولماس. واگر مسامانغه یاردم ایتمه ک نیتله اولسه صدقّه نافلةدهن افضل اولغان عبادتدهن معدود بر عمادر .

وزنی هم کیلی نهرسه لهرده دخی تفاوتی بولماغان صائلی نهرسه لهرده قرض درست اولادر (بس یهورطه) کبی لهرده صان بر لهده قرض جائزدر. قرضغه آلوچی کسه مدیون دیوب آنالادر. قرضغه بیروچی کسه قرض آرقه سنده مدیوندهن هیچ بر وجهله فائده لائوی درست بولماس. ربا حکمنده بولور. اوشنداق مدیون باشقه وقتده بولماغان فائده لارینی تیکرسه قرض اوچون بولغان بولوب مکروه اولور. قرضده مدت اولما - دیغندن بیروچی کسه قای وقتده اولسه ده مدیوندهن صوراب آلورغه حقلیدر. اوشنداق مدیونگه صوراعان وقتنده تولهوی لازمدر. اما نسیئه بولای تو گلدر، اگرده مدت طولارغه بر ایکی گنه کون اولسه ده همانده مدیون استاسه بیرمی وتولهمی طورورغه قادردر. (صوّرۃ مسئله سی؟) مگر مدیون مدت طولانچی وفات ایتسه مدت ساقط بولوب بیروچی کسه استاگن وقتنده وارث لارندهن صورارغه قادر اولور .

مقدمه دن فصل سادس

بیع سلم بیانده در

ثمننی حاضر بیروب بیعنی بر مدت صوگره آلو (بیع سام) نامنده
بولوب تیوشلی شرطلارینه توغری کیلسه شرعاً درست در .

شرطلاری بونلارددر:

۱ - مبیع نك نهرسه ایدو کینی، صفتینی هم مقدارینی نزاع بولماسلق
ایدوب بیان قیلماق.

۲ - مبیع بر ابرینه بیروله طورغان ثمن نك مقدارینی بیان قیلماق.

۳ - مبیعنی طابشرو وقتن بیان قیلماق هم نسیئنده گی کبی معین بر
وقتغه تعیین قیلماق .

۴ - اگر مبیع آور بر نهرسه بولسه طابشرو اورینی بیان قیلماق.

۵ - وقت عقددن تسلیم وقتینه قدر مبیع حاضر اولماق.

۶ - ثمننی شول مجلسده قبض قیلماق در .

۷ - بائع نك ثمن بدلینه یا ایسه مشتری نك مبیع بدلینه ایکنچی بز

نهرسه نی آماوچیدقلاری شرطدر . بس شول جدیدی شرطیله بیع سام
جائز اولور .

سلمنك آز مدتی بر آی در، بعضیله اوج کون دیوبده ایتمشلارددر .

سلمده مدت طوالمه انچي بائع وفات ايتسه مدت سساقط اولوب مشترى استاسه وارث له رنك قالغان ماندان حاضر تابشرماتلاري لازم در .
 اگرده عقد مجلسنده ثمننى قبض تيلماسالار شول حالده آيراسه لار سلم فاسد اولور . ايللى صوملق نه رسده سلم ايدوب شول مجلسنده اوطوز صومن بيروب قالغان يگر مى صومنى ايکنچى وقت بيبره چهك اولوب آيراسه لار بيرلگن اوطوز صومنده سلم اولوب قالغاننده سلم اولماس .

شونده بيان ايدلگن چيندى شرطقه طوغرى كيلمه گن مسئله له ر بيع سلمدهن اولماسلار . (معلم افندى زيرك اولورسه بسو طوغرى يده كوب تورلى صورت مسئله له ر كورسه تور) .

مقدمه دن فصل سابع

تِجَارَتِ كِه دَائِرِ أَحْكَامِ شَرَايِعِ بِيَانِنْدِه

آنلار : خِيَارِ شَرَطْ، خِيَارِ رُؤْيَةِ، خِيَارِ عَيْبْ، خِيَارِ تَعْيِينِ هَمِ اِقَالِهْدِر .

خيار شرط:

بيعه بائع يايسه مشترى يا كه هر ايكاوى اوچ كونگه يا كيمگه

قدرلی شول بیعده اختیار شرط قیلسه لار شرعاً جائز اولوب (خیار شرط) دیه آتالور. شول مدت اوچونسه بیعنی بوزغان کشی ایبدمشینه بلدرمهك کیرمك. اگر بلدرمهسه مدت اوتکن بولسه رضاسی ثابت اولور. اختیار بائع طرفنده بولسه مال هنوز بائع ملکنده بولور، گرچه مشتری قبض قیلغان بولسه ده بو وجهله مذکور مدتده مال مشتری قولنده هلاک بولسه آتالغان ثمن معتبر بولماس، مشتری یالکز قیمتینی توار. اگرده اختیار مشتری طرفنده بولسه بو وقت مال بائع ملکندن چنار مشتری ملکینه کرمهی طورور، شواوق مال مشتری قولنده هلاک بولسه آتالغان ثمننی تولهوی لازم بولور، قیمتینی گنه تو گل. (صورتہ مسئلہ نیچک؟)

خيار رؤیة:

بر مالنی کورمه نیچه تل برله یا که اشاره برله بیان قیلنوینه قاراب آفاج کور گهننگ صو گنده مشتری شول بیعنی بوزارغه اختیار لیدر، گرچه بیعده عیب بولماسده بو (خيار الرؤیة) دیوب آتالدر. اما ندرسه خواجسی اوز ندرسه سینی کورمی صاند، کوروب صائقان حکمنده در. بائعغه خیار رؤیة بولماس، اگرده بائع مبیعنی مشتریگه کیتد. روب ایرسه مشتری رد قیلماس. ایندی بو وقتده رد قیلماق استاسه

عقد قیلمغان اورنغه شول مبیعی ایلتوب بائع غه طابشرماقی لازم اولور .
(صورة مسئله نیچک؟)

اوزرنده اختیار اولان کمه کوروندهن قبل شول مالنی ایکنچی بر
کمه که ساتوی درستدر. لکن بو آلوچیغه اختیار بولماس . رؤبته
مقصود یرن کورو معتبردر، بو جهته بر کمه بر مالنی آغانده مقصود
یرنی کورگن بولسه باشقه یرلرنی کورمه گن بولسه آکا اختیار
بولماس؛ اوشنداق بر کمه آلا طورغان مالینک مقصود یرنی کورمه گن
بولسه گرچه باشقه یرلرنی کورگن بولسه آکا اختیار بولور. (بو
مسئله لرنک صورتی نیچک؟)

خيار عيب

مشتري آغان مالندان بائعه وقتده بولغان بر عیبی تابه آغان وقتنده
بلمه گن بولسه شول مالنی قایتارورغه اختیاری باردرد، بونی (خيار عيب)
دیورلر. اگرده عیبی بلکه ندهن سو کرده شول مالمده عادتجه تصرف
قیلسه اول وقتده راضی بولغان اولور. قایتارورغه اختیاری بتر. اما اوز
قولنده عیب لکنه ندهن سو کرده غنه بائعه وقتده بولغان عیبی ظاهر بولسه
بو وقت قایتارورغه اختیاری بولماسده نقصاننی بائعدان آلورغه یا که

عیبی اوچون بهاسینی کیموتدررگه اختیاری بولور. طعام آلوب آشنا -
غاننک صو کنده عیب قدیمنه مصلح بولسه امام اعظم قاشنده تولتورگه ده
اختیاری بولماس، اما امام محمد قاشنده اختیاری بولور .

۵ - ۵

خیار تعیین

ایکی یا اوچ دانه نرسه دهن برسینی اوچ کون اچنده خوشلاب
آلماق اوچون اختیار شرط قیودر، شرعاً درست بولوب بوکنا (خیار
تعیین) نامی بیرامشدر .

بونده شرطلاری شونلاردور :

- ۱ - هر قایوسینک بهالهری آنالغان بولسون .
 - ۲ - صایلانچاق نرسه اوچندن آرتق بولماسون .
 - ۳ - آرادان برسینی بیلگیله و شول اوچ کون اچنده بولسون .
- (صورة مسئله سی نیچک؟)

اقاله

قیلغان یعنی قایتارشماق و بوزشماق اقاله نامندهدر. بائع و مشتریک
رضائلاری ایله حاصل بولور، بائع ئین اث مثلینی هم بتولایینی مشتری

دخی مبیع نك اوزینی قایتارشم قلازی شرطدر. اگرده مبیع کیموگن بولسه قالغان قدرندهه جائز اولور. اما آرتدروب بیرمه کی بسا که مبیع بٲون حالنده ئمننی کیمتوب آماقی اصلا درست بولماس. اگرده بو اقاله مسلمان آدمئک اوتندی بوینچه هم: ننی قزغانغا نلقدان بولورسه بو وقت (من اقال مسلماً بیعتته اقاله الله تعالی عشرته يوم القيامة) حدیث شریفئک مفادئچه اقاله ایووچی الوغ اجرلر ایله مأجور اولاقاچه . در. حاصل معناسی بولله در: (بر کسه مسلمان آدمئک بیعتینی قایتارسه الله تعالی تیمات کوننده اول بندهئک گناهلارینی یارلقار). دیمه کدر .

مقدمه نك تسمه سی

اجاره و یوو ع کروهه بیاننده :

اجاره : بر ندرسه نك فائده سن ساتودر که شرعاً درست اولماقینه رعایه سی لازم اولان شرطلاری بباردر. اگرده شول شرطلارغه طوغری کیلمهس ایسه اجاره صحیح اولماس. اجاره نك مسألی خانهنی اچنده طورورغه، کیومنی کیوب فائده لانورغه، قورالنی استعمال ایدوب فائده . سن کورور که بیرو کبی در .

اجاره ده رعایه سی لازم اولان شرطلار :

- ۱ - اجاره گه بیرلگن نهرسه نك فائده سی معلوم اولو .
- ۲ - فائده لانو مدتین بیان ایدو. (مثالی نی کبی ؟)
- ۳ - فائده برابرینه قولغان اجره معلوم اولو .
- ۴ - اجره، مقصود بولغان هم نهرسه نك، عرفده بولغان فائده سی اوچون بیراسون !
- ۵ - اجره اجاره گه بیرلگن نهرسه نك اوزندن حاصل بولغان نهرسه بولوی شرط ایدلمه سن !
- ۶ - بر نهرسه نك ذاتی اجاره گه آئماس سزاق .

اجاره گه دائر مسئله لهر

برنجی: شول باشچیک نك اچنده بولغان نهرسه نی اوج آی فائده لا -
 نورغه سیگا اون صوم برابرینه بیردم دیگه چ، باشچیکده نهرسه اولدیغید -
 نی بلمه دیگی حالده نه یقوایش کسه راضی بولوب آسه ده بو اجاره شرعاً
 فاسد بولادر. زیرا بونده برنجی شرط تابوامادی، باشچیکده گی نهرسه -
 نك ذاتی ده جنسی ده بیان ایدلمه دیکندن . اگرده بر نهرسه نك جنسی -
 گنه بیان ایدلمه ده آنك فائده سی بیان ایدلگن اولادر مثلا شول آطنی

اجاره گه بېردم دیو کبی زیرا معلوم که آطنک فائده سی جیگودر واکر
بسی نه بنامه گن بولسه ده اجاره نك شرطی تابولغان اولور.

ایکنچی: بن سیککا شول آطنی تیک سرا بکنده طوتو اوچون یا که
شول کیومنی خانه گده آلوب طورو اوچون یش صوم برابرینه فلانچه
مدتکه بېردم دیسه هم قبول ایلوب آسه بده اجاره دن اولماس، زیرا
بونده دورتنچی شرط تابولمادی، آطنک فائده سی جیگو، کیوم نك
فائده سی کیودر که سرا بیده طوتو خانه ده آلوب طورو اوچون گنه اجاره
بېرو لازم اولماس.

اوچنچی: بن سینی بر آیفه کیوم تگروب طورورغه یاللام خدمت
حقک اوز که اوچ کیوم تگرووڭ بولور دیسه، یا که بن سینی شول یگرمی
ایکمه کنی کوتوروب ایلامه ک اوچون یاللام شونلاردان ایکیسی برابرنده
دیسه بده صحیح بولغان اجاره دن صاناماس، بېشنچی شرطنک تابولما
دیغی اوچون.

دورتنچی: بن سیککا شول قوبلارنی بېردم اوستندن جوالارن آلوب
فائده لانورغه، یا که شول بولوننی بېردم بچانن چابوب آلورغه، یا که
شول کرلنی بېردم بالتلارن طوتوب فائده لانورغه دیسه بو اجاره ده
صحیح اولماس، بونده اجاره گه بېرلکن نرسه لرنک ذاتی آاندقی

جهتدن آلتنجی شرط تابولماغان اولار . ایندی اولدای طوغریبلارده
بو طریقه تجویز ممکن:

مثلا معین مقدار بر اولوننی معین مقدار طورورغ، یا که شونده باورغ
بیرو، شونده اولان بیچانی آ اوچیغه مباح ایدر، کولنی دخی ترینبوب
فائده لانو اوچون بیرو، بالفالارنی مباح ایدر ایشته شول طریقه تجویز
ممکن اولور. (۲)

بیعیعده مکروه بولغان اشهار:

- ۱ - جمعه کون اولگی اذان قیلنغاچ ایداگن سورد.
- ۲ - نجش یعنی مشتری نی قزقدرو اوچون اوچنجی آدمئک کیلوب
بها آرتدروی.
- ۳ - بائعئک میدعیی آنده بولماغان صفالار ایله ماقناوی.
- ۴ - بائع و مشتری کیاشکندن دن صو گره اوچنجی آدم کیلوب بن
اوچسزراق صانام یا که بن قیمتدک آلام دیوب عقدنی بوزماقی در.

معلم افندی بونده شول روشچه کوب تورلی مثاللر کیتروب شرادلارغه دایغری
کیلوب کلمه دیکنی شاکردلردهن صوراب آلازغه اجاره مسئله رینی آکلاردا!

۵ - احتکار یعنی بار آشفقنی جیوب بها کوته راسون اوچون صائماي طورودر (اوز زراعتندن حاصل بولغان آشفقنی صاقلارده گناه یوقدر) .
۶ - آچاق وقتلارنده اوز یر گده مختاجلار اولا طوروب آشفقنی یاغنه صائماق .

۷ - اگرده شهر خلقینه یا که بازار بهاسینی بلمه ی آلدانوب صائو - چینگ اوزینه ضرر بولوردای بولسه چینهدن کیلا ط-ورغان آشفقلارنی قارش ی باروب آلودر .
بس شول اشاهر جمله سی مکروه عمللردهن بولوب کیری قایتارشما- سه لار گناهلی اولورلار .

مقاله اولی نکاح بیاننده

بو دخی مقدمه کبی جیدی فصلنی متضمن دو .

نکاح و آنک عقال و نقلاً تدوشلی بر اش اولدیغنی بیان :

نکاحنک شریعتده بولغان معناسی (عقد خاص موضوع لحد الوطی)

در که خاص اولان بر عقددر که آنک سببلی وطی حلال اولور دیمه کدر .

دین و دنیا مصلحت اهرینی دخی اللهنک قلالرینی و رسول اللهنک

امتنی کوبه یتو کبی کوب فائدهلی اشهر که سبب اولدیغندان عقلاده

تیوشلی بر اشدر. (فَانِكِحُوا مَا طَابَ لَكُمْ مِنَ النِّسَاءِ مِمَّا وَثَقْتُمْ وَرَبَاعٌ)

معناسی نکاح لانگنز خاتونلاردان سزگه خوش بوغانلارن . ایکیشهره ،

اوجهر و دورتهر. آیه کریمه سینه دخی (تَمَّا كَحُوا، تَوَالِدُوا، تَكْتُمُوا فَانِي

اباهي بكم الامم يوم القيامة) معناسی : نکاح لانگنز بالالار طودرغزه ،

کوبه یکنز مین امتلهر آراسنده سزفانگ کوبلیگکنز برلهن ماقئتانورهن .

دخی (النكاح سنتي فمن رغب عن سنتي فليس مني) معناسی نکاح مینم

سنتم دوره، مینم سنتمدن فاجئمان کشی مینم امتمدن توگل دوره. حدیث

شریفلهرینه بناأ شرعاً دخی تیوشلی و امر ممدوح در.

اگرده شهوت غالب اولوب حرامغه توشمهك خوفی اولورسه اول

وقت نکاح واجب اولور. اما خاتون حقن ادا قیلودان قورقسه یا که ظلم

قیلماق خوفی اولسه اول وقت نکاح دکرده اولور.

مقاله اولی ددن فصل ثانی

محرمات فی النکاح - یعنی نکاحی حرام اولغانلارنی بیان

برینک آخرینه نکاحی حرام که سه هر یگر می بردر که جیردسی نسباً

یعنی نسل و ترندہ شاک سببلی او اورہ جیدسی رضاعاً یعنی چیت خاتون -
 نك سوتن ایمو سببلی حرام او اورہ دورتسی مضاہرۃ قاینشلق سببلی
 حرام اولرلارہ ای کسی جہمہا، بری ده کفرہ حرام اولور.

نسباً حرام اولمان جیدی کسمہلر برلاردرکہ شو کما داییل اولمان
 آیه کریمہ نك تفسیرینی ایمان ایله آنلار دخی کورسه اولور. (سورہ نسا)
 استمید بالله: حرمت علیکم یعنی سز نك اوزریکیز گہ حرام قیلندی:

۱ - أمهتکم یعنی اوز آنلاریکیز!

۲ - وبناتکم یعنی اوز قزلاریکیز!

۳ - و اخواتکم معناسی: قز قونداشلاریکیز!

۴ - وعماتکم یعنی آنا کز ایله بر طوغما قز قونداشلاریکیز!

۵ - وخالاتکم یعنی آنا کز ایله بر طوغما قز قونداشلاریکیز!

۶ - وبنات الاخ دخی ایر قونداشیکیز نك قزلاری!

۷ - وبنات الاخ دخی قز قونداشیکیز نك قزلاری دیسه کور.

رضاعاً حرام اولمانلاری :

و أمهتکم اللاتی أرضعنکم دخی سز گہ سوت ایمن گن آناسه

لاریکن حرام اولدی .

وَإِخْوَانِكُمْ مِنَ الرِّضَاعَةِ دخی سوت ایمودهن بولغان قز قوندهش -

لمه ریکن حرام اولدی دیمه کدر .

رضاعاً دخی : بنت ، عمه ، خاله ، بنت اخ ، بنت اخت حرام اولماقله

مجموعسی دخی جیدی اولور .

مُصَاهَرَةٌ یعنی قاینشلق سببلی حرام اولغان دورتیسى :

۱ - ام زوجته - یعنی خاتونینک آناسی کیرهک خاتونغه وصول او -

سون و کیرهک اولماسون .

۲ - بنت زوجته - یعنی خاتونینک قزی اگرده خاتونغه وصول بولغان

بولسه اما صول بولماغان بولسه اول وقت آناسینی طلاق ایدوب قزینی

آلسده جائز بولور .

۳ - حلیلة ابنه - یعنی صلبی اوغلینک خاتونیدر .

۴ - منکوحه ایبه - یعنی آناسینک نکاحلانمشی حرام اولور حاصل

کلام اوگی آناسی کیرهک آناسی آنسی وطی قیلغان بولسون کیرهک

بولماسون .

جمعاً حرام بولغان ایکیسی :

۱ - جمع بین الاختین - یعنی برسی ایر ایکنهچیسن خاتون فرض

تشكر بيان ايتهمز .

الله تبارك وتعالى آگئا دين و ملتتمز اوچون فائدهلى سلامتلىك و
طنچاقى برابهن اوزون عمر نصيب قىلوب بخت و دولتن زياده قىلسون
وقيامتلىك قدر اشبو كىتابىنى اوقوچىلارنىڭ آگئا ايزگى دعالارن
ايرشدرسون. آمين .

طوكيودا مجاهئ اسلاميهنىڭ و ياپونيادا طوروچى مسلمانلار اتفاقىنىڭ
رئيسى امام و مدرس محمد عبدالحى وادالشيخ عبيدالله قربانعلى .

۱۹۳۴ سنه ميلاديه ۱۰ نچى مارت

۱۳۵۲ سنه هجرىه ذوالقعدە ۲۳ .

طوكيو .

(بهاسی ۵۰ سن)

昭和九年四月十三日印刷
昭和九年四月十八日發行

不許複製

「ムガリムツシヤリガ」

(定價金五拾錢)

東京市澁谷區代々木富々谷町一四六一番地

發行兼印刷者 東京 回教印刷所
右代表者 クルバンガリ

東京市澁谷區代々木富々谷町一四六一番地

編輯者 東京 回教學校
右代表者 クルバンガリ